

واقعہ نئی سلامی

چاوا چارہ سہر بکہین ؟

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :

بأبي علي
الناس زمان الصابر
فبهم علي دينه

قال القبط علي البحر

رواه الترمذي وصححه الألباني

تہ حسین ٹیبراہیم دوسکا

پيڻه مهت تيگه هشتنه كا
دورست بو واقعي

واقعي ئيسلامي چاوا چاره سر بكهين؟

ته حسين ئيبراهيم دوسكي

● واقعی ئىسلامى چاۋا چارەسەر بىكەين؟

● تەھسىن ئىبراھىم دۆسكى

● دھۆك ۲۰۰۰

● چاپخانىھيا:

دیاری

بۆ: وان زانایین دینی یی واقع ب پشت گوھ فه لی دای،
و د کافلوژانکی خو یی فلکلوری دا دژین!
بۆ: وان مهله‌فانین واقعی یین علمی شهرعی ب پشت گوھ
فه لی دای و ژ مۆدییلین که‌فن دهژمیرن!
بۆ: ههر دلسۆزه‌کی دقیت واقعی مه یی ئیشه‌وی چاره‌سەر
بیت.

به‌راهی

إن الحمد لله نحمد ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، القائل: ﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السَّبِيلَ فَتَفْرَقَ بَكُمُ عَنْ سَبِيلِهِ﴾. (۱)

وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، القائل: (ليس منا من عمل بسنة غيرنا). (۲)
 خوانده‌فانیان به‌اگران: هندی پویته‌پیکرن و خو‌شاره‌زا کرنا د واقعی دایه، یه‌ک ژ وان بناخه‌یانه یین ئیسلاما مه خه‌م ژئ خواری و ژ شه‌نگسته‌یین گرن‌گ یین گازی‌یا خو هژمارتین؛ چونکی شاره‌زایی‌یا د واقعی دایه مه ل هندی هشیار دکه‌ت کو فی واقعی نه‌گه‌ر هات وئیشه‌وی بوو چاره‌سەر بکهین، بشیین ده‌ردئ خو ب دورستی ده‌ستنیشان بکهین دا پاشی ده‌رمانئ خو ژئ ب دورستی ب کاربینین.

زانایی ب ناف وده‌نگ (ابن‌القیم) - خودئ ژئ رازی بت - د گوته‌کا خو دا دیژت: «نه موفتی و نه حاکم نه‌شیین فه‌توایی بده‌ن و حوکمه‌کی راست بکه‌ن نه‌گه‌ر دو ره‌نگه‌ تیگه‌هشتن ل نک وان نه‌بن:

تیگه هشتنا یه کی: تیگه هشتنا واقعی، و کوب نیشانان بزانت کانئ چ
چیبوویه دایئ پی شاره زاب ت.

یا دووی: زانینا وی تشتی بو واقعی یئی پیٹقی، کو ئه و تشته یئی خودی
دکیتابا خو دا، یان ل سهر ئه زمانئ پیغه مبهری - سلاف لی بن - حوکم پی
دای)) (٣)

مهنا زانایی زانا ئه وه یئی بزانت چ ل واقعی ههیه، و حوکمی خودی د قی
واقعی دا چیه، ئه گهر ئه ف رهنکه زانایه مه ههبن دی شین دهر دین واقعی مه
چاره سهر کن... وهه بوونا هندهک که سین زانا ب واقعی ب تنئ، یان زانا ب
حوکمئ خودی ب تنئ چو تشته کی ل واقعی مه زیده ناکه ت. بهلکی یا دورست
ئه وه هندهک زانا مه ههبن حوکمی خودی ژئ بزانت و د واقعی ژئ بگههن.

واقعی مه موسلمانان یئی ئیشهوی ئه فرؤ چاره سهر نابت ئه گهر ئه و چاره یا ئه م
دخوازین یا وهر گرتی نه بت ژ ژیده ری راست و دورست، کو (قورئان)
و (سوننه ته) به لی (ل دویش تیگه هشتنا پیشی یین ئومه تی)، وهه بهرنامه یه کی
دی یئی بو چاره سهر یئی بیته دانان دویر ژ قی ژیده ری ژیکوتی بهرنامه یه کی
خرش و بی مفایه (٤) و حه تا باش بو مه ناشکه را بت کو ئه و بهرنامه وریبازا هه
بهری ژ خو نادهن پیٹقی یه ئه م وان ل بهر ته رازی یا کیتاب و سوننه تی بکیشین، ل
وی دهمی دقیت ئه م فان هه ر سی خالان ل بهر چاف بدانین:

١ - تهعه صوبا مه دقیت بو حهقی یئی بت، نه بو هندهک ناف

و دوریشمه یین نوی دهر که فتی.

۲- ههر بهرنامهیه کی ههبت - د قی دهلیقهیی دا - دی یی خودان (باشی) ژی بت ویی خودان (کیم و کاسی) ژی بت، ودهمی ئەم کیم و کاسان ل خودانان قه دگه رینین مهعنا وی ئەو نینه وان چو (ئيجابيات) نینن، ووهر گرتنا مه بو (ئيجابياتان) مهعنا وی ئەو نینه ئەو د بی کیم و کاسن.

۳- رهخنه ل خو گرتن یان رهخنه یا خو ب خویی رپکه که بو نه هیلانا خهله تی یان ودهسنیشان کرنا دهردان، قیجا چو قه دهغه کرن پی نه قییت، ب تنی دقیت ته نکید ل سهر ئیه تا پاک و خودویر کرنا ژ بهر ژه وهندی یین که سایه تی بیته کرن.

دهمی ئەم به حسی واقعی دکهین ودهرد ودهرمانان دهنیشان دکهین بی گومان به حسی هندهک لایان دی ئیته کرن بو غوونه، هنگی دقیت بیته زانین کو مه بهست بی روهنکر نه، دا بشیین ب دورستی دهر دین واقعی دهنیشان بکهین و د دویف را دا بشیین چاره سهری یه کا دورست بو بدانین، لهو سهر گهرمی یا ژ قهستا و تهعه صصوبا بو ناف و نیشانان بدانینه لایه کی، و ب سنگه کی بهر فرهه سهره ده ری یی د گهل مه سه لی بکهین.

خوانده قانین هیژا: ئەف بابته بهر گه رپانه که بو دیار کرنا گرفتاری یین مهیدانا کاری ئیسلامی یی هه قچاخ کو بی گومان واقعی مه ب بهر خو قه دگرت، وناشکه را کرنا چاره سهری یا شهعی یا دورست بو فان گرفتاری یان... وهیژای گوتنی یه بیژین کا کلکا فی بابته تی مه ژ نفیسینین چه ند زانا وهزر قانین موسلمان وهر گرتی یه و ب تایه تی ژ نفیسینین سهیدا (عدنان عرعور) ی کو ب راستی

ئەو نقيسين ل قيرى بۇ مە وەكى رېبەرەكى بووينە كو بەرنامەيى قى قە كۆليني ل
سەر ئاقابكەين، ژبلى وان ھزرىن بۇ مە پەيدا بووين ب رېكا تېكەلى يا مە يا ژ
نيزيك د گەل قى واقىي ژيگوتى، ل دويمايىي ھىقى يا مە ژ خودى ئەو مە
بکەتە ژ وان يېن كارى دكەن بۇ ئاقاكرنا پاشەرپۇژە كا گەش بۇ ئوممەتا ئىسلامى -
ب گشتى - وبۇ مللەتى كوردى موسلمان - ب تايبەتى - وخودى ھاريكارى مە
ھەمىيان بت.

تەحسین دۆسكى

دھۆك ۱۹۹۹/۸/۲۹

دهر گه هه کی گشتی

ههر کهسه کی تیگه هشتی بت ده می هزرا خو د واقعی مه یی نه فرؤ دا دکهت باش دزانت کو ئه م یی د واقعه کی ئیشه وی وشهر مزار دا دژین، واقعه کی وه سایه وه کی پیغمبه ری مه - سلاف لی بن - د گوتنه کا خو یا پیروژ دا نمونه یی وی سفری ل سهر دئینت یا خورا ژ هه می لایان فه قیت دکه نی وههر یه کی دقیت پتری بو خو ببهت.^(۵) د سهر هندی را کو دوژمن ژ هه می لایان فه یین ل مه داجریا یین، نه م ب خو ژ ی - ونه فه ژ هه می یی خرابتره - یین د شیل و بیلی یه کا هزری یا مه زن دا دژین، ری ل بهر مه یا ئالوزه، نه م ژ هه می لایان فه دپاشکه فتینه، و ل بهر چاف مافی مه یی دئیته خوارن.

وتشتی پتر دلی دئیشینت نه فه یه: موسلمانین مه ب خو ژ ی - ژ وان یین خه ما واقعی هه ل دگرن - د ناف خو دا دژیکفه بووینه، نه ب تنی دژیکفه بووینه بهلکی دلیککه فتینه؛ چونکی ههر کوم ودهسته که کا وان بو خو دورستکری یا خودان ریبازه کا تایبته وجودایه ژ ریبازا کوما دی، نه گهر چ هندی ژ وان

دئییت ئەو وەسا خەلکی تى دگەھینن کو ژیک جو دا بوونا وان یا چەندی (کمی) یە ونە یا چاوانی (نوعی) یە.

د نافی قی گیلەشوکی هەمی یی دا گەلەك مرۆفان ری یال بەر خو بەرزە کری، بی دەستی - یان ب دەستی! - یین کەفتینە نافی زقروکا خاپاندنی، وەندەك جارانی ژ بەر قی ئالۆزی یی پاقری یا ئیسلامی د چافین نەزانان دا بەقەم دبت.

هەندەك برادەرین مە هزر دكەن چی گاڤا مە دوژمنی خو یی مەزن پەرچقاند قەھرەمانین بی بەقل مەیدانی دی بینە ئەم! وەندە کین دی گۆت: ئەگەر ئەم د صنعت و پیشەیی دا مەملانی د گەل فلان و بیقانی بکەین هەتا بشین بەری وان راکەین هنگی مە دنیا ستاند! ژ خو هەندە کین دی گۆت: هەما بەسی مەیه بو پیشقەچوونی ئەم چاف ل وان بکەین و ل ریکا وان یا جەرباندی کاروانی خو بەاژۆین!

هەر وەکی کیماسی یا مە ب تنی ئەو مە دوژمنەکی پیشکەفتی هەیه، وچو ددی نە!

قیجا هەتا ئەم ب دورستی د واقعی خو و گرفتاری یا وی بگەھین پیتقی یە ئەم سی پیگاقان بەر ب مەسەلی قە بچین...

پیگافا ئیکی

پیخه‌مه‌ت ده‌سنیشان‌کر نه‌کا دورست بو دهردی مه

ئه‌م دزانین واقعی مه‌یی ئه‌فرۆ نه‌ واقعه‌کی دلخوازه، به‌لی یا پتر پیتفی کو
ئه‌م بزاین ئه‌فه‌یه:

- ئه‌ری چ جه مه د فی واقعی دا تژی‌کری‌یه؟

- وده‌وری مه د به‌لا‌فکرنا ئیش وده‌ردین واقعی دا چیه؟

دثیت بزاین کانی مه‌هه‌بوونه‌ک د فی واقعی دا هه‌یه یان نه، وکانی گرفتاری
د مه ب خو دا هه‌یه کو مه‌ناسنامه‌یا خو وندا کری‌یه، یان ژی د دوژمین مه
دایه کو وان ل به‌ر مه‌دانایه وئو نه‌بوونا مه‌دخوازن؟

ئه‌ری هیزا دومین مه‌ئه‌گه‌ر نه‌ما دهردین مه‌دی برین وواقعی مه‌دی
چاره‌سەر بت؟

ئه‌ری زالبوونا دوژمنان وکه‌فتنا مه‌ل ژیر ده‌ستی وان ئه‌نجامی دهردی مه‌یه،
یان ئه‌گه‌را په‌یدا‌بوونا دهردی‌یه؟

بهرسفدانه کا بنهجه ل سهر فان پسیاران هاریکاری یا مه دی کهت کو بشیین ب دورستی دوردی خو دهسنیشان بکهین... راسته دوژمنکاری یا نهیاران ئاستهنگه کا زیده مهزنه دکهفته ریکا چارهسهری یا واقعی مه؛ چونکی تشته کی گهله کی بهرعهقله نهیار ب فی واقعی مه د کهیفخوش بن وبهر گهریانی بکهن کو ئەف واقعه چارهسهر نهبت، و ب راستی دهمی مروّف ب وان پیلانان ئاگههدار دبت یین دوژمن بو مه دگیرن، سههم سهری مروّفی دگرت، بهلی ئەگهه ل قورئانی بزفرین وواقعی خوّل بهر ئایهتین وی شوّفه دکهین بو مه ئاشکههرا دبت کو زالبوونا نهیاران چو جارن ژ بهر پیشکهفتنا وان، یان هیزداری یا وان نهبوویه... نه!

﴿ان تمسککم حسنة تسؤهم وان تصبکم سیئة یفرحوا بها وان تصبروا و تتقوا لا یضرکم کیدهم شیئا ان الله بما یعملون محیط﴾^(۶)

مهعنا ئەگهه ئەم موسلمان ئەو بین یین مه ههبوونا خو ههبت و ئەم د گهل خودی بین، سهبری بکیشین و ب تهقوا بین، خودی دی تیرا مه ههبت کو پیلان و فیلبازی یا دوژمنان ژ مه دویر بکهت، ئەگهه چه کی (سهبری) و (تهقوایی) مه ههبت چو دوژمن نهشین خوّل بهر مه بگرن.

خهلهتی یا مه یا مهزن ئەوه ئەم و هسا خو تی بگههینین کو ئاستهنگا مه یا ئیکانه ئەوه مه دوژمنه کی ب هیز ههیه، ئەف هزره بهری مه ددهته هندی ئەم ب تنی کاری بهرگری یا دوژمنی ب چه که کی پاشکهفتی بکهین، وبهری گهنجین خو -

یپن عاطفی - بدهینه سهر گهرمی یه کا ژ قهستا، و ب ناقی جیهادا ژ دره و ستویئ وان بدهینه بهر کیئا دوژمنی.

دهردی مه د مه ب خو دایه بهری کو د دوژمنی مه دا بت، ئەم نینین لهو دوژمنی مه یی هه، وهندی ئەم نه بین دوژمن مه نه بن ژ ی ئەم دی هه ر ئەف ماله بین. گه لهك جار ان ئەم وه سا دهاتینه تیگه هاندن کو ئە گهر ئیکه تی یا سووقییتی ونه یاره تی یا وی بو ئیسلامی نه با هنده هنده دهوله تین ئیسلامی ل شوینا وی دا هه بن ئالایی ئیسلامی هه لگرن.

ئه گهر که سه کی گۆتبا: هه بوونا ئیکه تی یا سووقییتی ل وان وه لاتی ن موسلمانان ئەنجامی نه بوونا موسلمانان بوو، دا بیژن: تو مروقه کی چو ژ سیاسه تا نیف دهوله تی نزان!

پاشی سووقییت هه ر ب چه کوچکی خو په لخی، و ب داسا خو هاته دورین... و ئەم وه کی خو ماین.

ل ئەفغانستانی .. ئە گهر ئیکی گۆتبا: گرفتاری نه هه بوونا شیووعی یانه، گرفتاری یا مه زن نه وه (جیهاد) ل سهر بناخه یه کی ئیسلامی نه هاتی یه ئافا کرن لهو دی یا بی به رهه م بت. هزار دا بیژنی: تو مروقه کی (حاقد) ی ل سهر (جهماعاتین ئیسلامی)!

پاشی شیووعی چوون، و نهو پشکا ژ بهر وان مایی ژ ی ژ وه لاتی (موجاهدان) کافل کر.

ئەقرۇ ئەمریکا و دوژمناتی یا وی بو مه به نیشتی ههمی دهقانه، و د هزارا گهلهك
موسلمانان دا ئەو ئاستهنگا ئیكانهیه د ریكا چارهسهری یا واقعی مه دا، ههر
وه کی چو کیماسی مه نه ماینه، ههما ب تنی هه بوونا ئەمریکا چارهسهری یا واقعی
مه یا گیرۆ کری... ئەمریکا ژی - نه مخابن - ب ریكا سووقییتی دا دی چت
وئهم - ئە گهر خو نه گوهورین - ههر دی ئەف ماله بین:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ﴾ (۷)

پیگافا دووی

راستی یا گرفتارییی

ژ گوټنا بوری بو مه خوبا دبت کو سخت ودژواری یا واقعی بهری گهله کان
 ژ مه ژ راستی یا گرفتارییی وهردگیرت؛ لهو دی بینی ئیک ژ وان سپیدی ههتا
 ئیفتاری دی بهحسی نه گهرین خرابی یا واقعی مه کهت وههمی خرابی یان - یین
 هویر ویین گر - دی هافیتته سهر ستویی دوزمنی، ئمپریالی یا جیهانی
 ودویقه لانکین وی ل جیهانا مه، دو مروټ لیک بکهفن، ل نک وی دهستی
 ئهمریکا یی تیدا ههی، دو چویچک ل سهر چهقی داره کی ب جره بچن، دی
 بیژت: ختارین ئهمریکانه! وگونهها مه د خرابکرنا واقعی دا چیه وچهنده؟ نهفه
 بهحس ژئی نائیته کرن.

ئهم گهلهک بهحسی وان (ئهعراضان) دکهین یین ژ ئیشا مه پهیدا بووین بهلی
 ئهم بهحسی ئیشی ب خو ناکهین، هندی ئهم بهحسی وان نهخشه وپیلانین
 جیهانی دکهین یین دژی مه هاتینه نهخشاندن، ووان پروتوکولاتان فه دگیرین
 یین بو نه یاره تی یا مه هاتینه دانان، نیژیکه ئهم ههمی یان ژ بهر بکهین، بهلی
 کهس ژ مه بهحسی وان نه گهران ناکهت یین نهو ل مه بسته کرین.

گوھی خو بدە وی لیستەیی یا ئەم بو دەردین خو ددانین، بەحسی ئەمریکا یی تیدا هەی، صەلیبەت و صەهیوونیه تا جیهانی، نەیارەتی یا علمانی یان، حاکمین زۆردار، راگەھاندنا خراب... وەتد، بەلی ژیکشە کرنا ئومەتی ل سەر هژمارە کا مەزن یا حزبین ب ناھی ئیسلامی دناخفن، رەئینا (دوعاتان) ژ علمی شەری، بەلاقرنا کەرب و نەقیانی و نەپیگیری یا ب سوننەتی... و گەلەك دەردین دی یین کوژەك یین مە (ئیسلاخوزان) د ناف موسلمانان دا بەلاقرین، بەحسی وان تو د لیستەیی دا نابینی، و ئەگەر جامیرە کی - ژ دلسۆزی یا خو - جارە کی بەحس ژێ کر ژێ هزار و ئیک بی بەختی دی پیرا ئینە دان، یا ژ هەمی یی سقتر (دوژمناتی یا ئیسلامی) یە و (دویشە لانکی یا علمانی یان) !

مرۆفی ئی شەوی بەری کاری خۆ لیکدانا د گەل خەلکی بکەت دقیت خو دەرمان بکەت، یی ئی شەوی بت نەشیت خو ل خەلکی بدەت و نەیاران پاشقە ببەت، ئەگەر هات و خو ل دوژمنان دا و ئەو شکاندن ژێ، ئەو چو خو شیی یی ب سەر کەفتنا خو نابەت؛ چونکی نەشیت سەخبیری یی ل خو بکەت حەتال خەلکی بکەت.

خو بی ئاگە هکرنا ژ راستی یا گرفتاری یی سەری د کیشتە هندی مرۆف چارە سەری یە کا عاطفی و سەر پی بو بدانت، و ناکە رایە کو هەر چارە سەری یە کا دەردی ژ رەھ و ریشالان نەئینتە دەر دی چارە سەری یە کا خرش و بی مفا بت.

پیگافا سییی

ژ کیشه دهست پی بکهین؟

- ژ کیشه دهست پی بکهین؟

پسیاره که بهری ههر تشته کی ژ مروقی دئیته کرن گافا سوحبه تا چاره سهر کرنا واقعی دئیته هلیخستن، نهری ری چیه و ژ کیشه دهست پی بکهین؟

ههر چهنده ری یا ناشکه رایه ﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ...﴾^(۸) بهلی گهلهك جار ان مروق ریکی ل بهر خو بهرزه دکهت، یان زی ژ بهر دریژی یا ریکی خو ژ چوونا ل سهر ری سست ودل سار دکهت، قیجا دی بینی ل هندهك ریکی دی یین پیگوهور دگه رییت یین کو نهو هزر دکهت دی زویتر وی گههیننه نارمانجا دلخواز.

دقیقیت ژ بیر نه کهین چوونا ل سهر ههر ریکه کی هندهك پیثقی یین خو هه نه حهتا خودانی بگههینته نارمانجی، وپیثقی یا ئیکی یا چوونا ل سهر ریکا خودی ژ مروقی دخوازت نهوه مروق خو بگوهورت، نهفسا خو چاک بکهت، ودلی خو ل دویف قی ریکی بهت، ژ نوی قهستا ریکی بکهت، وحهتا نهو بشیت خو

بگوهورت دقيت بزانت كانى چ نه چاكي ل نك ههيه؛ دا بهيلىت، وهندى نهو
خو ژ نه چاكي يين خو بى دهنك بكت ب هيجه تا هندى دا دوژمن پى نه حسن،
يان ب هه ر هيجه ته كا دى، نهو ژ خو چا ككرنى و گوهورينى دى يى دوير بت.
فيجا حه تا نه م بشيىن خو دهرمان بكهين و واقعى خو چاك بكهين پيتشى يه نه م
هندهك پيگافين عه ملى و واقعى بهافيزين، ودهمى نه م فان پيگافان دهافيزين
هندهك راستى هه نه دقيت نه م ل بهر چافين خو بدانين نه گهر مه فيا به ره م مه كى
باش ب دهست مه فه بيت، نهو راستى ژى نه فه نه:

راستی یا ئیکی

دختوری مه خودی یه

دهمی ئیشهك دئیته مروقی بهری ههر تشته کی دی بو خو پسیارا دختوره کی کهت؛ دا دوردی مروقی دهسنيشان بکهت ودهرمانه کی بو بینت، وجشاك زی نه گهر نهخوش بوو دقيت بو خو ل دختوره کی بگهرييت، وبی گوتنه نهوی نه م داین ب هه می ئیش ودهردین مه یی زاناره: ﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ (۹)

و د حه ديسه كا دورست دا پیغه مبهر - سلاق لی بن - دبيژت: (الطيب هو الله - دختور ههر خودی یه) (۱۰) و کیتابا وی کو قورنانه نهو راپچیته - نه گهر دورست بت نهف په یقه بیته گوتن - نهوا به حس ژ دهر د ودهرمانی مه تیدا هاتی یه کرن، لهو پیئتی یه نه م قهستا فی دختوری بکهین.

راستی یا دووی پیگیری یا ب گوتنا دختوری

دختور نه گهر چهنديی شارهزا بت، ونه و دهرمانی نه و ددهته مروقی نه گهر چهنديی ب مفاژی بت، دهر د پی چاره سهر نابت نه گهر هات و مروقی ب گوتنا وی نه کر ووهسا دهرمان ب کار نه ئینا وه کی نه و دبیژت.

گافا دختور ب سهر دهردی هلبوو و دهرمان بو ده سنیشان کر، دقیت نه ساخی باوهری پی ههبت و ب گوتنا وی بکته، وههر جاره کاژی وی ری لادا یا دختوری گوتی پی پیگیری پی بکه هنگی چو مفای نه وژی نابینت.

ومه گوت: دختور خودی یه، مه عنا دقیت نه م قهستا وی بکهین، بهلی قهستکرن ب تنی یاژی خوویه نه گهر نه م پیگیری پی ب وی ریکی نه کهین یا وی بو مه دانای.

راستی یا سییی

دهرد ههر یی بهریییه

مرؤقی تیگه هشتی نه گهر هزارا خو د واقعی مه موسلمانان دا بکهت ووی
 هه قبهری کیتاب وسوننه تی بکهت بو وی باش دی دیار بت کو چو دهرده کی
 نوی جفاکا مه نه گرتی یه کو بهحسی وی د قورنانی وسوننه تی دا نه هاتبه کرن.
 خودی وییغه مبهری - سلاف لی بن - ههر تشته کی هه ی یان دی هه بت کو
 په یوهندی ب واقعی نوممه تی فه هه بت بهحس یی ژی کری، وچو تشته ک د قی
 ده رباره یی دا ب هیقی یا مه فه نه هیلایه، قیجا ژ نوی نه زانه ک رابت بیژت: فلان
 دهرد یی نوی یه د کیتاب وسوننه تی دا بهحس ژی نه هاتی یه کرن نه ز نک خو
 و ل دویف زانینا خو ده رمانه کی دی بو پهیدا کهم، گوتنا وی ب چو ناچت.

راستی یا چاری

کی یه بشییت دهردی و دهرمانی

ژ قورئانی و سوننه تی بینته دهر؟

گومان تیدا نینه دقیت کسهک ههبت بشییت دهر دین واقعی هه قبهری ده قین
کیتاب و سوننه تی بکهت و پاشی دهرمانی ژی دهر بیخت و بو خه لکی بهر چاف
بکهت، به لی پسیار ل قیری نه قه یه:

- نه ری ههر کسه کی ههبت دشییت ب فی کاری رابیت و بیته پیش؟

- یان دقیت نه و کسه سی فی کاری بکهت یی خودان هندهک سالو خه تین

تایبهت بت؟

بو به رسف دی بیژین: نابت ههر کسه کی هه ی ب فی کاری رابیت؛ چونکی
نه ف کاره یی ب سانه ی نینه، به لکی یی ب فی کاری رابیت دقیت مرؤفه کی
زانا بت ب دو تشتان: ب شریعه تی خودی، و ب واقعی خه لکی. نه گهر نه، دی
دسه رداچت و دی خه لکی ژی دسه ردا بهت.

ناسته نگین چاره سهری یی

رپکا چاره سهری یا واقعی ئیسلامی یی نوکه یا تژی یه ژ ناسته نگین مه زن،
وئه ف ناسته نگه ل سهر دو پشکان دئینه لیکفه کرن:

۱- پشکا په یوه ندی ب مه موسلمانان ب خو فقه هه ی، وراکرا فئی پشکی
ددهستی مه دایه نه گهر هات ومه فیا راکهین؛ دا رپکا مه خوش بیت.

۲- پشکا په یوه ندی ب دوژمنین مه فقه هه ی، نهوین کهیف ب فی واقعی مه
دئیت ولی دگهریین رۆژ بو رۆژی ناسته نگان د رپکا مه دا پتر لی
بکه ن.

وهه ر چه نده دوژمناتی یا کافران بو مه یا زوره، وئه و نه خشه وپیلانین نه و بو
نه بوونا مه ددان د مه زن و ب سه همن ژی، به لی قورئان مه پشت راست دکه ت
کو نه گهر مه خو دورست کر وئه م د گهل خودی بین، خودی دی به ره فانی یی ژ

مه كهت: ﴿إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا...﴾ (۱۱) ودى پیلانین کافران پویچ
 كهت: ﴿وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾ (۱۲).

قیجا یا دورست بو مه نهوه نهه ل سهری خو دورست بکهین ووان
 ناستهنگین ب دهستی خو نهه راکهین، و بینه نوممهته کا خودان ناف وهه بوون؛ دا
 بشین پستی هنگی بهرانبهه دوژمنان زی رابوهستین.. ول قیری مه ل بهره
 ئیشارهتی بدهینه هفت دهردین مهزن یین کو نه قرو د واقعی مه دا دناشکه را.

دهردی ئیکی نهزانیین

مه بهستا مه ب نهزانیی - ل فیری - نهزانیینا راستی یا ئیسلامی به، وئهفه رهنگه مهزنترین و بهلافتترین دهرد بت د واقعی مه یی ئهفرۆ دا... کو ئوممهت د راستی یا پهیاما خو نه گههت، ونهزانت کو نزانت، ئهفه دهرده کی کوزه که، مخابن پتری یا موسلمانین مه ئهفرۆ - خو ئهویین ب ناخی ئیسلامی زی دئاخفن - راستی یا ئیسلامی ل بهر ئالۆز بوویه، تهو حیدی و پیتقی یین وی ب دورستی نزانن، خو د سهرو بهری ته شریعی ناگههینن، و سیاسه تا شه رعی زی ل بهر خو بهرزه دکهن. ئهف نهزانینه سهری دکیشته هندی خودان بهرانبهر واقعی خو و دیار کرنا حو کمی ئیسلامی د فی واقعی دا حیبه تی رابوه ست، و بی گومان یی ب دورستی د واقعی خو نه گههت ریکین چاره سهری یا واقعی زی دی ل بهر بهرزه بن.

د حەدیسە کئی دا پیغەمبەر - سلاف لی بن - دبیرت: ((ھندی خودی یە زانیی ب راکرنا زانیی ژ ناف بەنی یان راناکەت، بەلی زانیی ب راکرنا زانیان رادکەت حەتا ئەگەر چو زانا نەھیلان، مرۆف نەزانان بوۆ خوۆ دی کەنە سەر، قیجا پسار دی ژئی ئیتە کرن وئەو بی زانین دی فەتوایی دەن قیجا ئەو دی دسەردا چن وخەلکی ژئی دی دسەردا بەن)) (۱۳).

ژ قی حەدیسە دیار دبت کو ئومەت ھنگی دی دسەردا چت ئەگەر زانیین دورست د ناف دا نەمان و مرۆقین نەزان بوونە ریبەر وموفتی، د واقعی مە یی ئەقروۆ دا تیک ئالزی یە کا غەریب ھەیە. ھندەك کەس ھەنە ئە حکامین دەسنقیژی ب دورستی نزانن، د گەل ھندی ژئی فەتوایی ب کوفرا خەلکی ددەن، پسارا نەرکانین نقیژی ژ ئیک ژ وان بکە نزانن، د گەل ھندی ژئی خوۆ ب ئیمامی شافعی - خودی ژئی رازی بت - نادەت، ل چار کۆمبوونین حزبی یی روینشتی مافی ددەتە خوۆ کو نیقە کا زانیین ئیسلامی فاسق بکەت؛ چونکی نە د حزبا وی دانە!

وھندەك کەس ھەنە ھزر دکەن ئیسلام زانیینە کا ھشکە، ھندی تە پتر (مەتن) ژ بەر بن ئەو تو زانتری، بلا چو تەربیەت، مەنھەجییەت، کرنا ب وی زانیی، د گەل دا نەبت ژئی! ئیک ژ وان دی بینی فقھزانە کئی عەجیبی یە، د عەقیدی دا یی مەلەفانە، بەلی گاقا ب سەر مینبەری کەت دویر نینە دوایان بوۆ سولتان عەبدلحەمیدی ئۆسمانی بکەت کو خودی حوکمی وی بەردەوام بکەت، ونەزانن ئەقە نیژیکی نۆت سالانە حوکمی وی نەمایە!

د گهل هندی ژى نهغه ونه وین هه خو ژ زانایان دهژمیږن، و خو گلهك ژ هندی مهزنتر دبینن كو بهرانبه ر زانینا دورست یا کیم بو خو بدانن، د نه نجام دا نهو دبنه مهزنترین ناستهنگ د رپکا به لاقرنا وی زانینی دا نهوا ژ کیتاب وسوننه تی دئیتته وهر گرتن، ههر و هسا دبنه کریتترین دهلیل د دهستی خه لکی نهزان دا دژی نیسلامی.

مهترسی یا فی دهردی ل سهر نوممه تی نهغه یه: باوهری ل نك خه لکی لاواز دبت، ووه کی ههر په رتاله کی دکه فته بهر فرۆتنی، و گرفتاری یا ژ هه می یی مهزنتر نهوه نهو کهسی نهف ئیشه ل نك هه ی باوهر ناکهت کوی نساخه؛ لهو بو خو ل چو دهرمانان ناگه رییت.

ژ نیشانین فی دهردی نهوه: هه چی یی نهف دهرده ل نك هه بت جوداهی یی د ناقبه را (زانینی) و (ژبه ر کرنی) دا ناکهت، و ل نك وی (ابتداع) و (اتباع) وه کی ئیکن؛ لهو دی بینی نهو هند ب حه قی یی فه یی گریډای نینه هندی ب مرؤقان فه یی گریډای، نهو حه قی یی ب مرؤقان دناست نه کو مرؤقان ب حه قی یی، نه گهر د مهسه له کی دا - یان د کهسه کی دا - نهو ب جره چوو بهر ژه وهندی یا خو و حزبا خو - یان عاطفا خو - دکه ته حه کهم.

ژ بو دهرمانکرنا فی دهردی پیته یی نهف پیگافه بینه هاقیتن:

۱ - دقیت نهه خه لکی خو ل گرنگی یا زانینی وزانینا شهرعی ب تایبه تی

هشیار بکهین، ووان ب مهزنه بهایی مرؤقی زانا ناگه هدار بکهین.

۲- دقیت زانینا شهرعی ب دهرسینی بیته گوتن و ژ ژیدههرین پاقر و دورست بیته وهرگرتن، و ل نک زانایین دینی بیته خواندن.

۳- بهلا فکرنا فی زانینی ب ههمی ریکین راگه هاندنی و کومکرنا خهلکی ل دؤران، دی بهری وان ژ نه زانان وهرگیرت، نه و نه زانین بهری خهلکی ددهنه خو ب تنی.

۴- نهف زانینه د ژینا مه دا دقیت بته کریار، یه عنی: دقیت نه م کاری ب وی زانینی بکهین، چونکی زانینا نه بته کریار چو خیر تیدا نابت.

۵- ههر ئیک دقیت خو ل بهر زانینا شهرعی بکیشت؛ دا بزانت کانئ نه و چه ندی دئینت.

۶- ل ده می ژیکفه بوون و هه قرقی پهیدا دبت دقیت ل زانینا شهرعی بزقرین نه کو ل عاطفه و بهر ژه وهندی یین خو، نه گهر هات و مه قیا جاره کا دی بگه هینه ئیک.

ل دویماهی یی دی بیژین: چهند بهرسفه کا د جهی خو دایه نه و ا سه عیدی کوری جوبهیری دای ده می پسیار ژئ هاتی یه کرن: نه ری نیشانا تیچوونا مروقان چیه؟ وی گوت: نه گهر زانایین وان نه مان. (۱۴)

دهردی دوی

ژیکفه بوون

ژیکفه بوون یا کو بهری ئومه تی دده ته لیکه فتنی دهرده کی گهله کی مه زنه،
وعه زابه کا گران وسه خته خودی دده ته وی ئومه تی یا ژریکا راست لابهت:

﴿ قل هو القادر علی أن یبعث علیکم عذابا من فوقکم أو من تحت أرجلکم
أو یلبسکم شیعا ویذیق بعضکم بأس بعض.. ﴾ (۱۵)

مه عنا ژیکفه بوونا ئومه تی ل سهر گهله ک پارت ودهسته کان نهوا لیکه فتننا
ناقحوی پیقه دئیت عه زابه که خودی دده ته بهر چافی ههر ملله ته کی خو هیژای
عه زابدانی بکهت، ومخابن نهو ژیکفه بوونا نه قرؤ که فتی یه ناف ریزین موسلمانان
هند یا بهر فره هه نیزیکه بیژین کهس ژی پاراستی نه مایه.

ومروقی تیگه هشتی نه گهر بهری خو بده ته قورنانی وسوننه تی دی بینت نهوان
خه مه کا مه زن ژ فی دهردی خواری یه وکانی چاوا نه گهرین پهیدا بوونا فی دهردی
ده سنیشان کرینه وهسا ریکین چاره سهری یی ژی ناشکه را کرینه، بهلکی ل
گهله ک جهان ههر دو پیکفه گریداینه، وه کی - بو نمونه -:

- ۱- گۆتئا خودی: ﴿واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا - هوبن ههمی خوؤ ب وهریسی خودی فه بگرن (کو کیتاب وسوننهته) وژیکفه نهبن﴾ (۱۶)
- ۲- گۆتئا خودی: ﴿وأطيعوا الله ورسوله ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحکم - وهوبن گوهداری یا خودی وپیغه مبهری وی بکهن و ب ههفرکی نهچن نه گهر دی فاشل بن وهیزا ههوه دی چت﴾ (۱۷)
- ۳- گۆتئا پیغه مبهری - سلاف لی بن :- (إنه من يعش منکم بعدی فسیری اختلافاً کثیراً، فعلیکم بسنتي وسنة الخلفاء المهديين الراشدين - (۱۸) ههچی یی ژ ههوه پشتی من بژیت ژیکفه بوونه کا زؤر دی بینت فیجا سوننهتا من وسوننهتا خه لیفین سه رراست بگرن..).
- ژ فان نایهت وحه دیسان وگه له کین دی یین وه کی وان بوؤ مه ئاشکه را دبت کو دویره کهفتنا ژ قورنانی وسوننهتی ومه نهه جی پیشی یین فی ئومه تی یه دبتنه نه گه را ژیکفه بوونی، وژیکفه بوون دبتنه نه گه را پهیدا بوونا مه نهه ج وریبازین هزری یین ژیکجودا، وئه ف ژیکجودا بوونا هزری یه دوبه ره کی یی د ناف ئومه تی دا پهیدا دکهت یا کو دبتنه نه گه را لیککهفتنی وبی هیزی یی وخؤرانه گرتنا ل بهرانبهر دوژمنان (۱۹).
- وههر چهنده ژیکفه بوون ب ههمی رهنگین خوؤ فه یا کریته، بهلی ژیکفه بوونا ژ ههمی یی کریتتر وخرابتر نهوه یا دکهفته د دینی دا، وئه ف چهنده کاری موشرک وبوت په ریسانه؛ لهو خودایی مهزن مه ژی ددهته پاش: ﴿ولا تکنوا من المشرکین، من الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعا، کل حزب بما لدهم فرحون﴾ (۲۰)

مه عنا ژیکفه بونا د دینی دا دبتہ نه گهرا پهیدا بوونا وان حزبان یین دینی د ناقبه را خو دا پارچه پارچه دکهن، ویا زانایه کو ههر حزبه کی ب تنی کهیف ب وی تشتی دئیت یی کول نک وی ههی بلا یی خراب ژی بت، وگوه ناده ته تشتی ل نک حزبه کا دی ههی بلا یی دورست ژی بت.

ویا غه ریب نه وه - د سهر فی ههمی یی را - هندهک که سان دی بین ل بن گه لهک ناف و نیشانان به ره قانی یی ژ فی ژیکفه بوونی دکهن و هندهک هیجه تین پویچ و په لاجه بو خو دگرن، وه کی: دقیت نه م ژی دحره کی بین، دریکخستی بین، ب چه کی دوژمنی شه ری وی بکهین، هه بوونا گه لهک حزبان دیارده کا صحی یه، پیلانین دوژمنان نالوز دکهت، نه ف جو دابوونه ژی وه کی یا فقهرانانه، جو دابوونه کا (نهوعی یه) نه یا (ضدی یه) وهتد.

ویا ژ فی غه ریبتر نه وه دی بین ل هندهک ژ وان ژیکفه بوونی دکهنه حه تمییه ته کا لازم، و دبیزن: یه کبوون تشته کی موسته حیله.. و نه گهر و هسا بت نزا چاوا نه و فی نایه تی: ﴿واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا﴾ شرؤقه دکهن؟ یان تو بیژی خودی فه رمانی ب تشته کی موسته حیل ل مه بکهت، و خودی نه وه یی گوئی: ﴿لا یکلف الله نفسا إلا وسعها﴾؟ (۲۱)

پارچه کرنا نوممه تی ل سهر فان ههمی پارت و کوم ودهسته کین نه م دینین مه زنترین ناسته نگه نه فرؤ دکه فته ریکا چاره سهری یا واقعی ئیسلامی؛ چونکی ههر کومه کا ژ فان هنده حه قی یی دبینت هندی حزب بو دبیزت، و ژ بهر کو وه لانا وان بو حزبی یه پتر ژ کو بو حه قی یی بت، دی بین ل نه وه گوئنا

(سەر کردایه تی یا مه عصوم) ب پیش گوئنا خودی و پیغه مبهری - سلاف لی بن - دئینخن، ب هیجه تا هندی کو سەر کردایه تی ژ مه شاره زاتره وئهو مه صلحه تی چیتزر دزانت، وگافا ته گوته ئیک ژ وان: ئەفه دهر که فتنه ژ ریکا راست، ئیکسه ر دی بیژت: تو دژی (صه حوا ئیسلامی)یی، یان: تو عه میلی علمانی یانی! ژ بۆ چاره سهری یا فی دهر دی دقیت ئەف مهنه ج وریبازین نوی دهر که فتی بینه لادان و ل شوینا وان مهنه جی پیغه مبهری - سلاف لی بن - وه کی صه حابی یان بۆ مه فه گیرای بیته بنه جه کرن و خه لک ل دۆر کۆم بن، وه لائنا موسلمانانی دقیت بۆ فی ریبازی ب تنی بت؛ چونکی ب تنی ئەف ریبازه یه یا کو مروؤفی دگه هینته خودی: ﴿قل إن کنتم تحبون الله فاتبعونی يحببکم الله﴾ (۲۲).

دقیت ئوممه ت بیته تیگه هاندن کو شریعه تی خودی یی پیکه اتی یه و پیغه مبهری - سلاف لی بن - ری بۆ مه ئاشکه را کری یه وهه وجه ناکه ت که سه ک ژ نوی بیت ریبازه کا نوی بۆ خه لکی بدانت یان ئالایه کی نوی بچکلینت و موسلمانان ل دۆران کۆم بکه ت.

دهردى سىيى بى ئه خلاقى

ومه به ستا مه ب بى ئه خلاقى يى - ل ئىرى - ئه و كار وره وشتن يىن د گهل
گازى يا ئىسلامى د ريككه فتى نه بن، وئاشكه رايه هندى بى ئه خلاقى يه ده رده كى
دژواره كى بگرت دى وهر گيرت چ دوير چ نيزيك..

مخابن ئه و بى ئه خلاقى يىن ئه فرؤ د ناف ئومه تا ئىسلامى دا دبه لاف كاره كى
وه سا خراب يى ل كه سىنى يا ئومه تى كرى نيزيكه بيژين: ئه و كه سىنى يا ئه فرؤ
مه هه ي يا هه فدژه د گهل وى كه سىنى يا ئىسلام ژ مه دخوازت، هه چى يى هوبر
به رى خو بدته رهنك و سىمايىن موسلمانين ئه فرؤ كوومه كا كرىار وره وشتان دى
ل نك بينت هه مى ئه ون يىن دىنى وان ئه و ژى داينه پاش: كرنا دره وى يا بوويه
مؤديل، وه چى يى دره وىن موكمتر بكت ئه و شاره زاتره، و ژ خو ل نك
گه لك كه سان دره وى يا بوويه گرنگترين ستوينين سياسه تى.

شكاندنا سؤز وپه يمانان - كويه كه ژ سالوخه تىن دورى يان - ل نك مه ژ ئاف
قه خوارنى ب ساناهيتره، هه فركى يا سه را چوننه، ژيك سلبوون، دوژمنكارى،
زفرا تى، دهنگ بلند كرن و گو تئا قه سىن ره ق و كرىت، ژيكفه بوون وليككه فتى،

به لاقبوونا بی خیری بی وده همن پیسی بی و دلره شی بی... و گلهک سالوخه تین دی، بین بووینه تشته کی زیده عهده تی ل نک مه همی یان، بهلکی گلهک ژ مه هما همر قان (هویر وماران!) حسیب ناکهت گرفتاری، و موصبیهت د قیری رایه: نساخی یهک ل مروقی بت ورؤژ بوؤ روژی ژ لهشی مروقی بخوت د گهل هندی ژی خودان چاقی خوژی بنقینت و بیژت: چونینه! هتا بی دکهفت.

ئهف دهرده وه کی مه گوئی ئهفرؤ دهرده کی زیده به لاقه د ناف مه موسلمانان دا ویی گه هشتی یه پتری یا مه ژ زانا ونه زانان، بچویک و مه زانان، ژن و میران. و مروق ئه گهر هزرا خو د ئه گهرین به لاقبوونا قی دهردی دا بکته دی بینت همی ل بن نافه کی کوم دبن: دویر کهفتنا مه ژ راستی یا دینی، ده می ئه م ژ دینی خو دویر کهفتین و راستی یا وی مه ل بهر خو بهرزه کریان شیلی کر، مه ئیسلام ژ ژینا خو دهریخست و مه ئه و کره هندهک عباده تین هسک و بی رح ب تنی، جیلهک ل سهر قان بیر و باوهران هاته پهروه رده کرن، ل مال چاقین خو ل قی هزری فه کر، ل مه دره سی ئهف هزره بو هاته گو تن، د جفاکی دا ئهف هزره دیت و گو ه لی بوو، د ئه نجام دا قه ناعهت بو چی بوو کو ئیسلام دینی مزگهفتی ب تنی یه، و ئه فه ئه و بوو یا دوژمنین ئیسلامی هنده ساله لی دگه ریان و هزر نه دکر د خهونی ژی دا دی بینن.

دهر د پهیدا بوو.. ژانین وی دانه گلهک لایین ژینا مه، دین بی دهسهلات ما، مادیهت زال بوو، مروقایینی نه ما، دل رهش بوون، کهرب ونه قیان به لاق

بوو، هاريکاري .. ثيان .. خيرخوازي .. دئیک و دو گه هشتن .. نه فه هه می
 بوونه که له پوری باب و باپیران، و د ناف بهر په رین دیر و کی دا هاتنه پاراستن!
 مروّقی ژ فی دهردی پاراستی مای ب تنی د دهستی دا ما بیژت: مخابن ..
 وچوددی نه!

فیجا پیخه مهت نه هیلانا فی دهردی کوزهک دقیت ژ دو لایان فه بزاف بیته
 کرن:

ئیک: پهیدا کرنا دهسته که کا زانا و تیگه هشتی کو ب نه خلاقی قورئانی هاتبه
 په وهرده کرن دا بو خه لکی بیته جهی چاقلیکرنی و ب کریاری - بهری گوتنی -
 که سینی یا ئیسلامی یا نمونهی نیشا خه لکی بدهت.

دو: ته نکید کرن ژ لای لای و تیگه هشتی یان فه ل سهر هندی ئیسلام
 موماره سهیه کا واقعی یه و بهرنامه یه که هه می لایین ژینی فه دگرت ونه ب تنی
 وه عظه کی هسکه یان زانینه کا د سهری دایه، ئیسلام نه خلاقه، وبی نه خلاق
 سهری دکیشه هندی چرایی باوهری یی د دلی مروّقی دا بقه مرت.

دهردی چاری

گوتنا بی کریار و کریارا بی گوتن

نهفه ژی دو دهردین پیکفه دگریداینه و کارتیکرنا وان یا سلپی ل سهر کهسینی یا نوممتهتی زیده یا مهزنه، و مخابن ههر دو ژی نهقرؤ د ناف مه دا دمشه نه.. هندی نعمهتا زانینی یه نهوا خودی ددهته هندهک بهنیپین خو بارهکی گرانه ل دنیایی وئاخرهتی دکهفته سهر ملی، ل دنیایی چونکی ژی دئیته خواستن نهو کاری ب وی زانینی بکته و نیشا خه لکی ژی بدهت، و ل ئاخرهتی چونکی پیپی وی ل مهحشهری ژ جه نالقت ههتا پسیار ژی نهئیته کرن کانی وی چ کار ب وی زانینا خو کربوو وهکی د هه دیسه کا دورست دا هاتی. (۲۳)

نهو کهسی زانین ل نک ههبت وزانینا خو نیشا خه لکی بدهت بهلی نهو ب خو چوب فی زانینی نهکته، دی هیژای غهزهبا خودی بت، وهکی د نایهتهکی دا هاتی:

﴿يا أيها الذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون. كبر مقتا عند الله أن تقولوا ما لا تفعلون﴾ (۲۴)

ههر وهسا مروقی ب فی رهنگی سالوخهتهکی دورویان ل نک خو پهیدا دکته، ویا ژ ههمیی خرابتر نهف دهرده ئیشه کا دی یا کوژهک د لهشی

ئوممەتتى دا پەيدا دكەت ئەو ژى ئەو ئىشە يا زانا يىن دەروونى وسايكولۇژى
دبىژنى: (كەسىنى يا دوتا - الشخصية المزدوجة) ومخابن ئەف ئىشە ژى نو كە د
ناف موسلمانان دا زىدە يا بەلاقە:

مرۆقە كى زانا دەمى ب سەر مینبەرى دكەفت يان ل بەر مايكرفوونى
رادوہستت دى بیژى ئىمامى عومەرە رابوویە قە، گاڤا كەفتە كارى نہ ئەو سوپك
ونہ ئەو بازار!

كەسە كى دى دى بىنى سپىدى وئىقارى ب نافی براىنى یى وحەژىكرنى
وئىگكرتنى دئاخفت، بەلى سلاف ناكەتە سى چارىكىن خەلكى مزگەفتى وئەھلى
قىبلى؛ چونكى د حزبا وى دا نین!

ئىكى دى ل ھەر پىنج نقيژان یى ل رىزا ئىكى ل پشت ئىمامى وسوننەتەك
ژى ژى ناچت، بەلى چى گاڤا چوو بەر دكانى درەوى وحىلى وتەشقەلان،
وگەلەك جاران ئەزمان رەشى یى ژى بو خو حلال دكەت!

... وپیدا ھەرە؛ دا عەجىبى يان بىنى، جفاكە كە بو دەف وئەزمانى وگوتنا
خىرى ھەمى دى منەتن، وگاڤا بو دۇرا كرنى دى بیژى ئەقە نہ ئەون یىن بەرى
نو كە، ژ لایە كى دى قە ھندەك كەسان دى بىنى تەخسىرى یى د كارى دا
ناكەن، ل دویف شيانا خو خو دوہستىن، بەلى ئەگەر بەرى خو بدەپە وى
كارى ئەو دكەن دى بىنى گەلە كى دویره ژ وى یى خودى وپىغەمبەرى - سلاف
لى بن - گوتى. كارە كى بى زانىنە، ئەقە ژى دەردە كى پىتقى دەرمانكرنى یە، و
يا غەرىب ئەو ھندەك كەسىن خو ژ زانا يان دھژمىرن بەرەقانى یى ژ قى رەنگى

مرؤقان دکهن ب هیجهتا هندی کو ئیهتا وان یا دورسته و خودی ل دویف
ئیهتا وان دی حسیبی د گهل کت.

ب راستی ئەف رهنگی پنیکنی ریکی بو سهرداچوونی خوش دکهت و بهری
خهلکی ددهته هندی کو بو خو پسیارا ریکا دورست نه کهن و ل دویف زانیی
نه گهریین؛ چونکی ئیهتا وان یا باشه ومانی شهرت ئیهته!

راسته ئیسلامی گرنگی به کا مهزن یا دایه ئیهتی وئیهت یا کری به بناخه بو
کاری، بهلی دقیت ژ بیر نه کهین ئیهتا دورست کاری خراب باش ناکهت،
خودایی مهزن د ئیهته کا پیروژ دا بو مه بهحسی وان کهسان دکهت یین ژ
همه میان خوساره تتر، و دبیزت: ﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ
سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا﴾^(۲۵) بهری خو بدی
هزرا باش چو مفا نه گه هانده وان، ئیهتا وان یا باش بوو یا ژ وان فه کاری نهو
دکهن یی دورسته، خودی دی پی ژ وان رازی بت، بهلی چونکی ریکا وان
گرتی یا دورست نه بوو کاری وان خرش دهر کهت و چو پیغه نه هات، وئیهتا باش
چو بهره قانی ژی نه کر.

گرفتاری به کا مهزنه ئوممهت ئەقرؤ کهفتی یی، هندهك هزر دکهن بهس نقیژان
بکهن ورؤژیان بگرن هنده دی بنه بهحشتی، وهندهك هزر دکهن ب تنی ئیهتا
وان یا باش بت بلا چو کاران نه کهن ژی یان بلا کاره کی خهلهت ژی بکهن
دیسا نهو ژی بهحشتینه، وئیسلام نه وی دبیزت نه وی، قورئان دبیزت:

﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ﴾ (۲۶) نہ (کما نویت) یان (کما اقتنعت) دورست بکہفہ

سہر ریکی وہ کی خودی فرمان پی ل تہ کری.

چارہ سہری یا فی دہردی ژی ب ہندی یہ مروقیین زانا کاری ب زانینا خو

بکہن، گوتنا خو ب کریار پہسند بکہن وخہلکی نہزان ژی تی بگہہینن کو

نیسلام زانین وکریارہ، ننیہتا باش وکاری دورستہ، وگوتنا کریار د گہل دا

نہبت یا ژ خوہ کانی چاوا کرنا بی زانین بت یا ژ خوہ.

دهردی پینجی

کیمبونای خیلاصی

ئیخلاص ستوینه کا سهره کی وموکه د ههر کاره کی ههبت دا، چ نهف کاره
 یی دینی بت چ یی دنیایی بت، وه کی د پیروزه گوته کا پیغمبهری دا - سلاف
 لی بن - هاتی: (إنما الأعمال بالنیات وإنما لكل امرئ ما نوى - ^(٢٧) ههما هندی
 کارن ب ئیهتانه، وهما بو ههر کهسه کی نهو ههیه یا وی کریه دلی خو...).
 وههر کهسه کی د کاری خو دا یی راستگو و دلسوز بت سهرهرازی
 و پیشکفتن دی بارا وی بت، نهو شهرمزاری و پاشکفتنا هاتیه ریکا مه
 موسلمانان پتر ژ بهر هندی بوویه چونکی ئیخلاصا مه د کاری دا یا کیم
 ولاوازه، نه گهر نه بیژین ههر نه مایه!

نه گهر ههر کاره کی نه م دکهین ئیهتا مه یا دورست با ومه بو خودی با نهف
 ههمی دلرهشی وژیکفه بوون و خرابییه نه دهاته ریکا مه، نه گهر نه م د ههمی
 کارین خو دا دراستگو باینه ومه خو ژ خیانه تی دابا پاش نه م نه دکه فینه فی
 کراسی نه م نه فرۆ تیدا ودا مه ژی باوهری یه ک ب خو ههبت، بهلی مخابن د جفاکا
 مه یا ئیسلامی دا نه فرۆ ده می مه بقیت نمونهیه کی ل سهر ئیخلاصا د کاری دا

بينين نهم نه چار دبين بهري خو بدينه روژنافايي... هەر وه كي ئيخلاص تشته كه نه ژ ديني مه يه ومه نه ناسي يه.

فيجا حه تا نهم في شهر مزارى يي ژ ناف خو راکهين وئەفي دەردى ژى چاره سەر بکهين پیتقی يه ئيخلاصي جاره كا دى ب دەست خو فه بينين، وئخلاص ب ئەفان ريگان ب دەست مه فه دى ئيت:

۱- کو مروّف مه زنى يا خودى هەر دەم ل بهر چاقين خو بدانت، و بزانت د هەر حاله كي ههبت دا خودى ب وى يي ئاگه هداره ورؤژه كي دى حسيبي د گهل وى كهت.

۲- کو نهو بزانت هندی ئيخلاصا د كارى دا يه تشته كه خودى فه رمان پي ل مه كرى يه.

۳- کو مروّفى بهر ل خودى ب تنى بت وهيفى يا خو ژ هەر ئيكي دى بېرت و بزانت تشتي خودى ههز نه كرت بگه هته مروّفى كه سهك نه شيت بگه هينته مروّفى نه گهر خه لك هه مى بو كۆم بين ژى. (۲۸)

۴- کو مروّف دلئ خو نه به ته دنيايي و بزانت مانا وى د قئ دنيايي دا يا بهر وهخته وهندى نهو لئ بمينت روژه كي هەر دى ژى بار كهت.

۵- کو مروّف خو ژ ريمه تى يي بده ته پاش ودلئ خو بو خودى قالا بكهت. ب هافيتنا فان پيگاقين فه ر ئيخلاص ل نك مروّفى پهيدا دبست، و ب پهيدا بوونا ئيخلاصي د ناف جفاكي دا توّفى سه رفه رازى يي شين دبست، و فيقى يي سه ر كه فتنى پيغه دئيت.

دەردى شەشى

ژ دەستدانا خۆپاراستنى

د لەشى ھەر كەسە كى دا جیهازە كى خۆپاراستنى ھەبە، كارى وى ئەو ھە لەشى ژ ھەر مىكروئوبە كى دپارێزت؛ دا ساخلەم بىنت، ھەر جارە كا ئەف جیهازە تىكچوو و ب دورستى ب كارى خۆ رانەبوو لەشى شىانا خۆپاراستنى نامىنت، ھەر دەم دى یى نامادە بت كو مىكروئوبىن ئىشەوى یىن كوژەك د ناف خۆ دا ھەر گرت وقەلەو كەت ھەتا دویمایى یى ئەف مىكروئوبە بىنە ئەگەرا تىچوونا لەشى ھەمى یى. جفاك ژى ھە كى ئىك لەشى بە، دقیت یا خودان جیهازە كى خۆپاراستنى بت، خۆپاراستنا دژى دلچوون ھەر ھزر وبىرىن خراب ونە د رى دا، ھەر جارە كا ئەف جیهازە د ناف جفاكى دا لاواز بوو یان نەما جفاك ھەر دەم دى یا بەرئاتف بت ودەلیقەیا كەفتنا وى ب ئىش ودەردىن كوژەك دى پتر بت.

د واقعی مە یى ئەفرۆ دا مخابن مە موسلمانان ئەف جیهازى خۆپاراستنى ژ دەست دایە؛ لەو دى بىنى ھەر ھزر وبىرە كا ھەبت - چەندا بى خىر ژى بت -

جهی خو د ناف مه دا دکهت، نه بتی هنده بهلکی بازارا هزر و بیرین پویچ و په لچه نه فرۆ د ناف مه موسلمانان دا زیده زیده یا ب رهواجتره ژ بازارا هزر و بیرین راست و دورست، هتا دهره جه کی گهلهك جاران مروقی عه قلمه ند ژ قی چهندی حیبه تی دمینت. بیدعه یا بوویه سوننهت، و سوننهت یا بوویه عهیب و قبحهت، خیر و گونه ه یین تیکه ل بووین و ژیک قافارتنا وان کاره کی ب ساناهی نینه، مروقی گونه هکار و بیدعه چی یی بوویه جهی ریز و قه درگرتنی و ل سه ری دیوانی دئیته دانان، و مروقی جامیر و سه رراست یی کو به ری خه لکی دده ته سوننه تی یی بی بها و تاوانباره.

ل قیری مروقی پساره کی ژ خو دکهت: نه ری بوچی نه ف نالوزی یه پهیدا بوویه و بوچی هه ر نیک ل جهی وی یی دورست نائیته دانان؟ بوچی جفاکا مه موسلمانان پاراستی نه مایه به رانه ر خودانیین بیدعه و دلچوون و دهسته کیین دسه رداچوویی؟

د به رسقی دا مروقی دشیته نه گه را قی چهندی د سی خالان دا کوم بکهت:

۱- گهلهك ژ مه موسلمانان نه فرۆ ده می بو چاره سه ری یا واقعی کار دکهن ژ ده سپیکه کا خه لهت ده ست پی دکهن، خه ما خو یا سه ره کی ناکه نه نه و خه لکی ب دورستی د نیسلامی بگه هینن، به ری وان بده نه بیر و باوه ران، به ری بناخه یه کی موکم بدان دیواری ئافا دکهن، هیشتا جفاکا خو نه کری یه جفاکه کا نیسلا مخواز داخو ازا ده سه ه لاتداری یه کا نیسلامی دکهن، قی چهندی بو خو دکهنه ئارمانج و گه هشتتا ئارمانجی د هه ر ریکه کا هه بت را بو خو دورست دکهن.

۲ - چونکی پتری یا مه ل سهر ئیسلامه کا عاطفی یین هاتینه پهروه رده کرن، مه ل بیر نامینت کو وهر گرتن وتیگه هشتا ئیسلامی ب ره نگه کی کویر و دورست دبتنه نه گه را ب هیزبوونا باوهری یی، ژ بهر قی چه ندی دی بینی باوهری یا مه باوهری یه کا عاطفی یه هندی ژ مه چی دکهت کو قافارتنه کا دورست نه کهین .

۳ - پهیدا بوونا حزبییه تی د مهیدانا کاری ئیسلامی یی هه قچاخ دا ب هیجه تا کاری جهماعی، وپشته فانی یا کوره بو ناف و دوریشمه وئندامین حزبی بهری ئندامان دا هندی وه لائا خو ل سهر بناخه یی حزبی بدهن و پویته ی نه دهنه لایئ عه قیدی و بیر و باوهران .

د ئه نجام دا هژماره کا خرابکاری یان د جفاکی دا پهیدا بوون، ژ وان خرابکاری یان:

۱ - ئه زمان دریژی یا د دهر حقی وان زانایان دا ئه وین دویکه فتنه سوننه تی دکهن و بهری خه لکی ددهنه فقهی حه دیسی، وگونه هبار کرنا وان ب دویشه لانکی یی و هشکاتی یی و دویر که فتنه ژ واقعی ... و هتد .

۲ - سفقی و ترانه پی کرنا ب هنده ک واجب و سوننه تان ب هیجه تا نو و خوازی یی و هه قچاخی یی .

۳ - خو بی دهنگ کرنا ل سهر بیدعه و بیدعه چی یان، یان هاریکاری یا ل سهر به لافکرنا بیدعه یان .

۴ - گوهار ٲنا فقهي شهرعي ب فيلبازي بين سياسي، و خودوير کرنا ژ زانايين تيگههشتي ودويکهفتنا نيٲ زانايان.

۵ - بهرهفاني يا ژ کهس و نافي ودوريشمهيان ب رهنگه کي عاطفي و ژير کرنا کو مروٲ ودوريشمه ب حهقي بي دئينه ناسين.

۶ - خودوانه کرنا شعووري ژ کهس و دهسته کين سهرداچوويي وري بهرزه ب هيجهتا وهلاتيني و برادهريني بي.

۷ - کيمکرنا بهايي زانين و خودوير کرني، و پالقه دانال سه زانين و فهتوايين حزبي.

ٲان ههمي خرابکاريان کار ل سهر جيهازي خودپاراستني دلشي نومهتي دا کر وئهو بهرئاتاف کر کو تويشي دهردين کوژهک بيت. و ژ بو چاره سهر کرنا في دهردی پيٲقي يه نومهتل مهنهجي دورست بزٲرت: مهنهجي سوننهتي ل دويٲ تيگههشتنا پيشي بين نومهتي، نهو ژي ب ريکا هاقيتنا ٲان پيگافان:

۱ - داخواز کرنا دويکهفتنا کيتاب و سوننهتي، و پيگيري يا ب ٲي دويکهفتني.

۲ - پويته پيکرنا ب ههر سي ژيدهرين دويکهفتني: کيتاب، و سوننهت، و تيگههشتنا سهلهفين نومهتي.

۳ - خودوير کرنا ژ کوړه ريکين نوي دهرکهفتي وههٲدژ بو ريبازا پيشي يان.

۴ - پيشخستنا شريعهتي ل سهر عهقلي و مهصلحهتي.

دهردی حهفتی

پهروهردده کرنا خراب

پشتی هژماره کا شکهستین مهزن و ل دویف ئیک ل سهر دهمی مه یی نوکه، گهلهک لایین خه محژور د ناف ئومهتی دا پهیدا بوون دهست دانه کاری پیخه مهت زفراندنا سهر فراهزی یا موسلمانان و چاره کرنا واقعی وان، بهلی ژ بهر هژماره کا نه گهرین جودا جودا گهلهک ژ فان لایین دهست دایه کاری ئیسلامی تویشی خهلهتی یین کوژهک بوون یین کول شوینا واقعی مه باش بکهن - وهکی خودانان هزر کری - پتر دهرد ل مه زیده کرن، و ل سهر پهروهردده کرنه کا خراب ئهم ب خودانکرین... ژ وان خهلهتی یان:

۱ - کو مکرنا ئیسلامی د پشکه کا ب تنی دا ژ وی، و پهروهردده کرنا گهنج و جحیلان ل سهر فی پشکی ب تنی کو خه ما خو یا سهره کی بکهنه ئهو، هه فرکی یی سهره بکهن و خو پی ژ موسلمانین دی جودا بکهن.

د مهیدانا کاری ئیسلامی دا هندهک کهس و دهسته کان تو دی بینی دا بو خه لکی دیار بکهن کو ئیسلام دین و دهوله ته - وئهفه تشته کی دورسته - ئیسلامی ههمی یی د سیاستی دا کو م دکهن - وئهفه تشته کی خهله ته -، چاوا ململانی د

گهل پيلين سياسى يين ههقدژ بکهين؟ چاوا په رله مان ونقاباتان ب دهست خوؤ قه بينين؟ چاوا دهسهه لاتدارى بى بيخينه دهستى خوؤ دا خلافه تى بزقرينين؟ ... وهتد. ژ وبرى ويغه دهستى مه د ناف دهستى كى دا بت، كى مه بريغه بيته، بير و باوهرين مه دچاوا بن... نهغه نه موشكيله يه!

هنده كين دى خهلكى وهسا تى دگههينن كو ئيسلام ب تنى لايى رووحى يه، روؤزى ونقيژه، ذكر و صلاوه ته، مزگهفت و ته كيايه، وه كى دى قانونا مه يا سياسى و نابؤرى و جفاكى مووشى بدانت يان دنخه موشكيله نينه!

هندهك ژى پويتهى ب تنى ددهنه عهقيدى بلا نهغه عهقیده نه بته پالده رهك كو واقعى وى بگوهورت، يان پهروه ردهيهك رهفتارى وى پاقر بکته...

هندهك ئيسلامى ب تنى دکه نه جيهاد، و پهروه رده كرنا عهسكه رى د چيكرنا كه سيني يا مروقى موسلمان دا بهرى هه ر تشته كى ددانن، وه كى دى جيهاد د گهل كى؟ و دژى كى؟ و چاوا بيته كرن؟ نهغه نه يا گرنگه!

ويا غه ريب نه وه ل شوينا كو هه ر هندهك ژ فان دهسته كان مفاى بوؤ خوؤ ژ هنده كين دى بکه ن وئيك يى دى تمام بکته، هه ر دهسته كهك رابوو ديواره كى مه زن يى وه كى سه ددا ياجووج و ماجووجان ل دؤر نه ندامين خوؤ ئافاكر؛ دا نه گه هنه چو لايين دى، و دگهل هندى ژى گاڤا نه و ل جهه كى چوونه پشت مايكرفوونه كى يان بهرانبه ر كاميره كى، شعار نهغه يه: (د وى تشتى دا يى نه م ل سه ر د موته فق دى هاريكارى يا ئيك و دو كهين، وى يى نه م تيدا دموخته لف دى عوزرى بوؤ ئيك و دو بينين).

پاشی گاڤا هەر کۆمهك زڤرى مهلبهئند و باره گايى خو، و د گهل برابان مانه
بتنى، شعار گۆتئا (موتنه بى) يه:

ودع كل صوت غير صوتي فإني

أنا الصادح المحكي والآخر الصدا

(ئانه كۆ: ژبلى دهنگى من هەر دهنگه كى دى يى ههبت گوه نه دى؛ چونكى ب
تنى نهزم يى دهنگ خو، و ژبلى دهنگى من هەر دهنگه كى ههبت يى ژ خو يه؛
چونكى نهو ب تنى دهنگه دانه و چوددى نه!).

۲- خهله تى يا دى يا مهزن نه قه يه: جيلهك ل سهر هندى يى پهروه ده بووى
كو حهقى يى ب مرو فان بناسن، و گوهدارى يا حهقى يى بكن نه چونكى ده ليله كى
دورست يى پى هه، بهلكى چونكى فلان كهسى يا گۆتى، نه قه ده رده كى مهزنه
نه قرو ده لى كارى ئىسلامى دا پهيدا بووى؛ چونكى يا گه هشتى به ده ره جه كى
گه لهك جاران مرو فئىن خو ددانن تى گه هشتى و (داعيه) ناخفتنا خودى و پيغه مبهرى
- سلاف لى بن - دهيلن ژ بهر گۆتئا كه سه كى يان كۆمه كى، بيژى: خودى يان
پيغه مبهرى - سلاف لى بن - فلان تشت يى حه رام كرى، دى بيژت: نه، نهو
تشت يى حه رام نينه، فلان كهس د بيژت يى دورسته!

۳- نيزيك ژ فى ته رببه تا خراب خهله تى به كا مه زنتر د واقعى مه يى ئىسلامى
دا پهيدا بوو، نهو ژى ته رببه تا حزبى به نهو ال بن فى شعارى هاتى به دورستكرن:
(والحزبيون والحزبيات بعضهم أولياء بعض) !!

ئەگەر مەرۇف ل پەيرەو و بەرنامەیی ھەر حزبە کی ژ فان حزبین ((ئیسلامی)) بزقرت، یان دیرۆکا وان بخوینت دی بینت پویتەدانا وان ب راستکرنا عەقیدی ل نک وان ئەگەر بیت ژ ی ل دویماهی یا ھەمی تشتانە، یا گرنگ ئەوہ تو مەرۇفە کی ھەرە کی بی، تە باوہری ب مەنھەجی حزبی ھەبت، وولائنا تە بو سەرۆکاتی یا حزبی بت، ژ ویری ویشە تو صووفی بی باوہر بکە ی شیخ عەبدلقادر دنیایی بریشە دہت، یان تو ئەشعەری بی باوہر نە کە ی خودی ئستوانا ل سەر عەرشی کری، یان تو رافظی بی بیژی ئەبووبە کر و عومەر کافرن، موشکیلە نینە تو (برایی) ھندی تە باوہری ب حزبی ھیہ، نە ب تنی ھندە بەلکی وەسەطییە تا ھندە ک حزبین ئیسلامی - وە کی ئەو دبیژنە خو - بەری وان یی دایە ھندی کو مەرۇفی فەلە ژ ی ئەوی دبیژت: عیسا کوری خودی یە! د ناف ریزین خو دا وەر بگرن و بەژمیرن برایە ک ژ براین خو، و گوتنا خودی: ﴿ولن ترضی عنک الیھود ولا النصارى حتى تتبع ملتھم﴾^(۲۹) د فەرھەنگا وان یا سیاسی دا نەمایە.

ل سەر فی خەلەتی یا مەزن جیلە ک ژ ئوممەتی ھاتە پەر وەر دە کرن کو ھزر بکەت یا دورست ئەوہ مەرۇف خو کەر و لال بکەت و بکەفتە د ناف ریزین حزبی دا و (وولاء و بەرائی) ل سەر بناخەیی حزباتی یی بدەت، و ھەر حەقی یە کا د ریکا حزبی را نەبت وەرنە گرت.

۴ - فان ھەر سی خەلەتی یین بووری خەلەتی یە کا دی ب دویش خو دا ئینا ئەو ژ ی ئەفەییە: بارا پتری ژ مە دینداری یا خو ل سەر بناخەییە کی عاطفی

وخۆشخۆشكان ئافاكر، نه كول سهر بناخه يي زانيني وده ليلي، يه عني: د واقعي مه موسلمانان دا گه لك كهس پهيدا بوون ب چاقي عاطفي بهري خو دده نه ههمي مهسلان، وئه گهر ته ده ليله ك بو ئينا زي كو هزارا نهو ژهنده كان دكهن يا خه له ته، دي بيژنه ته: تو راست ديبي زي به لي ... ودي هيجه ته كا عاطفي بو خو گرن.

بي زي: ئيمامي عومهر د فلان مه سه لي دا يي خه له ت بووي، چو ناييژت، به لي بي زي: فلان زانا يان داعيه - كو بهايي نينو كه كا عومهر ي نائينت - يي خه له ت بووي، دي خو ل ته دين وهار كه ت، ودي بيژت: چاوا تو به حسي موسلمانان دكه ي!

ئه ف پهروه رده كرنا خراب زي مخابن دهرده كي مه زنه مه ژ چاره سه ر كرنا واقعي مه يي ئيشه وي دوير دكه ت.

ریکا چاره‌سهری‌یی

پشتی مرؤف ب ناسته‌نگین چاره‌سهری‌یا واقعی ئاگه‌هدار دبت، ئیکسهر فی
 پساری ژ خو دکهت: ئه‌ری ریکا دهرمانکرنی و چاره‌سهری‌یی چیه؟ چ ری هه‌یه
 ئه‌م ل سهر بچین ئه‌گهر مه‌فیا جاره‌کا دی ب ئیسلامی سهر فهاراز بین؟
 ل ده‌سپیکی دی بیژین: ئه‌گهر مرؤف ل وان ئایهت وحه‌دیسان بزفرت
 ئه‌وین به‌حسی پاشه‌رؤژا ئوممه‌تی دکهن مرؤف پشت راست دبت کو پاشه‌رؤژیا
 ئیسلامی یه... ئه‌فه ئیک، یا دووی: دیرۆک زی شاهده کو ئوممه‌تا ئیسلامی ژ
 هندی ب هیزتره کو ب ته‌نگافی‌یه کی - بلا چهند یا مه‌زن ژی بت - بکه‌فت یان
 ب دهرده‌کی بمرت، و ل دریزی‌یا دیرۆکی گه‌له‌ک دهم ب سهر ئوممه‌تی دا هاتینه
 ئه‌و تویشی دو ره‌نگه دهردین مه‌زن بوویه:

۱ - دهرده‌کی دهرقه‌یی (خارجی) ب دهستی دوژمنین بیانی.

۲ - دهرده‌کی نافخۆیی (داخلي) ب دهستی نه‌زانین خۆیانی.

وهه‌ر جاره‌کا ئوممه‌ت ب فان هه‌ردو دهردان لاواز بووی خودی وه‌ساییی
 چه‌زکری هنده‌ک ریه‌رین موجاهد وزانا یین هنارتین؛ دا ئوممه‌تی فه‌گرن و جاره‌کا

دی بهری وی بدهنه ریکا خودی یا راست، نه گهر هوسایه بوچی فی جاری خو
بی هیفی بکهین و بیژین: کون ژ پاتهی مهزتره!

د گهل وان ههمی دهر دین د واقعی مه دا ههین ژی - یین بهری نوکه مه
بهحس ژی کری - بهلی ژ لایه کی دی فه نه گهر مروّف بهری خو بدهتی زفرینا
خهلکی یا بهرچاڤ ل دینی، وهه بوونا هژماره کا مهزن د ناڤ فی خهلکی دا کو
بو خو پسیارا ریکا کیتاب وسوننه تی دکهن دویر ژ مهزه بییه تا بهرتهنگ
وحز بییه تا دل رهش، نه فه هندی دگه هینت کو - ب ئانه هی یا خودی - گه لهک
نه مایه مزگینی یا چاره سهری یی دی گه هت، وبرین دی ئینه دهر مانکرن.
بهلی ههر دمینت نه م پسیار بکهین: نه ری ریکا چاره سهری یی چیه؟

رینیشانین ریکی:

بهری مروّف بدهته ری - ههر ریکه کا ههبت - هندهک رینیشان هه نه دقیت یی
پی زانا بت و ل ده می ریفه چوونی پیگیری یی ژی پی بکهت، نه گهر قیا ب
سلامه تی بگه هته نارمانجا خو.

ریکا چاره سهری یا واقعی مه یی ئیسلامی ژی هندهک رینیشانین خو هه نه
پیتقی یه ل سه ر وی که سی چاره سهری یی بخوازت یی پی زانا بت، ژ وان
رینیشانان:

۱ - دقیت بهری ههر تشته کی هنرا مروّقی ل رزگار بوونی بت و خو د وی
تشتی دا شارهزا بکهت یی بهری وی بدهته ریکا رزگار بوونی.

گهلهك كهس هه نه كارى خو دکه نه دورستكرنا خهله تى بين خهلكى بهلى هند
 د ناف فى مهسهلى دا دچن دويمه يى خهله تى بين خو ب خو ژ بير دكهن،
 نيك ژ وان هزر دكته خهلك هه مى يى دسهرداچووى ئەو ب تنى تى نهبت؛ ژ
 بهر فى چهندى وى پيشى ب هندی نينه زانينا خو زیده بکته، يان رهفتارى خو
 بگوهورت، وبه حسى فى رهنكى به ده مى پيغه مبهه - سلاف لى بن - دبيژت: (إذا
 قال الرجل: هلك الناس، فهو أهلكهم - ^(۳۰) نه گهر زهلامه كى گوت: مرؤف "
 هه مى " تيچوون، ئەو ژ وان تيچوويتره).

۲- نيهتا دورست ب تنى مرؤفى رزگار ناکته، وئهو بو مرؤفى نابه
 هيجته كو خهلهت بچته ريكي.

تشتى ژ هه مى يى بهلافتنه فرؤل سهر نه زمانى خهلكى گاڤا به حسى خهله تى يا
 كهسه كى يان كومه كى هاته كرن نهقهيه دى بيژن: نيهتا وان يا دورسته ووان بو
 خودى يه وئه گهر د خهلهت ژى بن خيرهك دى بو نيهتته نفيسين. ههر وه كى
 نومته هه مى يا گههشتى به دهره جا نجهتهدى فيجا چ بقت بلا بکته مانى خير
 يا مسوگهره، نه گهر دو نه بن بلا نيك بت!

نيهتا باش چو بهايى خو نينه نه گهر كريان دورست د گهل دا نهبت؛ ژ بهر
 فى چهندى ئيمام (سفيان الثوري) دبيژت: " گوتن يا دورست نابت نه گهر كريان
 د گهل دا نهبت، وگوتن وكريار دورست نابن نه گهر نيهت د گهل دا نهبت،
 وگوتن وكريار ونيهت د دورست نابن نه گهر ل دويڤ سونه تى نه بن " ^(۳۱)

گهلهك كهس هه نه كارى خو دکه نه دورستكرنا خهله تى يين خهلكى بهلى هند
د ناف فى مهسلى دا دچن دويمه يى خهله تى يين خو ب خو ژ بير دکهن،
ئيك ژ وان هزر دکهت خهلك هه مى يى دسهرداچووى نهو ب تى تى نهبت؛ ژ
بهر فى چهندى وى پيشى ب هندی نينه زانينا خو زیده بکته، يان رهفتارى خو
بگوهورت، وبه حسى فى رهنگى يه ده مى پيغمبهه - سلاف لى بن - دبيژت: (اذا
قال الرجل: هلك الناس، فهو أهلكهم - ^(۳۰) نه گهر زهلامه كى گوت: مرؤف "
هه مى " تيجوون، نهو ژ وان تيجوويتره).

۲- نيهتا دورست ب تى مرؤفى رزگار ناکته، وهو بو مرؤفى نابه
هيجهت كو خهلهت بچته ريكى.

تشتى ژ هه مى يى بهلاقتنه فرؤل سهه نه زمانى خهلكى گاڤا به حسى خهله تى يا
كسه كى يان كوومه كى هاته كرن نهڤه يه دى بيژن: نيهتا وان يا دورسته ووان بو
خودى يه وه گهر د خهلهت ژى بن خيرك دى بو ئيته نفيسين. هه ره وه كى
ئوممهت هه مى يا گههشتى يه ده ره جا ئجهتادى فيجا چ بڤيت بلا بکته مانى خير
يا مسو گهره، نه گهر دو نه بن بلا ئيك بت!

نيهتا باش چو بهايى خو نينه نه گهر كرىارا دورست د گهل دا نهبت؛ ژ بهر
فى چهندى ئيمام (سفيان الثوري) دبيژت: " گوتن يا دورست نابت نه گهر كرىار
د گهل دا نهبت، وگوتن وكرىار د دورست نابت نه گهر نيهت د گهل دا نهبت،
وگوتن وكرىار ونيهت د دورست نابت نه گهر ل دويڤ سوننه تى نه بن " ^(۳۱)

پيگافين چاره سهرى يي

پيگافا ئيكي: ڪومبوونا ل سهر ئيڪ مهنه جي

گهلهڪ جاران دهى به حسى چاره سهرى يا دهر دين واقعى ڪارى ئيسلامى
دئته ڪرن، هندهڪ دبيژن: دقيت حزب وجه ماعاتين ئيسلامى خو بگه هيننه ئيڪ
ورهنگه ڪي ته نسيقى د ناقبهرا خو دا پهيدا ڪهن وپيڪفه ڪارى بو نارمانجا خو يا
هه فپشڪ بڪهن.

ب فى رهنگى نهو ئيڪه مين پيگافا خو - ل سهر ريڪا چاره سهرى يي - خه لهت
دهاقيژن؛ چونكى هندي مهنه ج ئيڪ نه بت وناق و دوريشمه دژيڪ جودا بن
چو ته نسيقى و خونيزيڪ ڪرن نابن، وديرو ڪا هه فچاخا جه ماعات وئ هه جزا بين
ئيسلامى فى راستى يي باش و باش دگه هينت.

ئيڪه مين پيگاف نهوه خه مخورين ريڪا چاره سهرى يي هه مى ل سهر ئيڪ
مهنه جي ڪوم بن؛ دا بنه خودان ئيڪ ري وئيڪ نارمانج، وپسيار ل فيري
نه فقيه: نه ري مهنه جهڪ هديه مه هه مى يان بگه هينته ئيڪ؟ وئ گهر هه بت نهو
مهنه ج ڪيژ ڪه؟ وچاوا نهو دي نومته تي هه مى يي گه هينته ئيڪ؟

د بهرسقی دا دی بیژین: تشته کی بهرعهقل نینه خودایی کاربنهجه فرمانی ل مه بکته کو نهم ههمی خو ب (وهریسی وی) فه بگرین وه کی وی گوتی: ﴿وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا﴾^(۳۳) پاشی بو مه دیار نه کته کانئ ریکا خوپیته گرتنا ب وی وهریسی فه یا چاوایه، دیسا نه هیژای کاربنهجهی یا وی یه نهو مه بهردای بهیلت ههر ئیک ل دویف هزرا خو رهنگه کی خوپیته گرتنا ب وهریسی خودی فه بو خو دهسنیشان بکته. ونه گهر بیژین: وهریسی خودی قورئان وسوننهته، نهف بهرسفه ژیکجودابوونی بنبر ناکته؛ چونکی نهو دهسته کین سهرداچووی ژی دبیژن: نهم یین ل سهر ریکا قورئانی وسوننهتی.

بهری نهم مهنهجهی دورست دهسنیشان بکهین پساره کی دی هلیخین: نهری صهحابی یین پیغه مبهری - سلاف لی بن - نهوین خودی بو هه قالینی یا پیغه مبهری خو هلبژارتین، و د ریکا وان را کیتاب وسوننهت گه هاندینه مه، ل سهر مهنهجهی دورست بوون یان نه؟ نه گهر بهرسف: (نهری) بت ودقییت (نهری) بت، دی بیژین: باشه پشتدانا مهنهجهی وان چاوایه، کاره کی دورسته یان نه؟

بهرسف بلا بو نایهتی بت ﴿فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا، وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ﴾^(۳۴) ناخفتن ل قیری د گهل پیغه مبهری - سلاف لی بن - وصهحابی یانه: نه گهر وان کافران باوهری ب وی ئینا یا ههوه پی ئینای (ول سهر وی ریکی چوون یا هوین ل سهر دچن) نهو هاتنه سهر ری، ژ خو نه گهر نهو چوون ووان پشت دا ریکا ههوه نهو یین د دوژمنکارییی وژیکجودابوونی

ژ فئی گوتنا خودی ئاشکهره دبت کو مهنه جي صحابي يان نهو مهنه جه يی فرمان پي ل مه هاتي به کرن کو نه م ل دويش بچين، ونه يا فه شارتي به کو مهنه ج نه ب تنی نهوه نه م د عه قيدي دا چاف ل وان بکين، مهنه ج ژ هندي بهر فراهتره، مهنه ج نهوه وهر گرتن وتيگه هشتن و ب کار نينا مه بو ئيسلامي وه کی يا صحابي يان بت، ل سهر فئی چهندي دقيت نه م بگه هينه ئيك دا نه م د (ريکي) و (نارمانجي) دا ژيك جو دا نه بين.

پيگافا دووي: بناخه يين مهنه جي صحابي يان

پشتي بو مه ئاشکهره بووي کو مهنه جي صحابي يان مهنه جي رزگار بووني به، پسار دئيه کرن نه فه يه: نه ري بناخه يين مهنه جي صحابي يان چنه؟
ب خواندنه کا هوير د مهنه جي صحابي يان دا مروف دشيت بناخه يين مهنه جي صحابي يان د فان خالين ژيري دا ده سنيشان بکته:

۱- پيگيري يا ب ئيسلامي هه مي يي:

د مهنه جي صحابي يان دا نهو بيدعه نينه يا د هندهك مهنه جين دي دا پهيدا بووي ده مي ئيسلام ل سهر دو پشکان دئيه ليكفه کرن: تشتي گرنه، وتشتي نه گرنه. صحابي يا پيگيري ب ئيسلامي هه مي يي دكر وئهو ل وي باوهر ي بوون کو پيگيري يا ب هه ر ته شريعه كي ئيسلامي يي هه بت تشته كه ل سهر پيچييون وشيانا مروفي يي راوه ستايه، وه كي نايه تهك نه م دكته: ﴿فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ﴾^(۳۰) هندي مروف بشيت بکته دقيت بکته، وئهوا ب وي فه

نهئیت خودی لى ناگرت، نه کو بیژت: نهفه یا گرنکه دی کهم، ونهفه یا گرنکه
نینه نهز ناکهه.

ومهعنا قى چهندي نهو نینه کو د مهنهجي صهحابی یان دا (تهدریج) د کاری
دا دئیته لادان، یان باوهری ب تشتی گرنکه ویی گرنکه نائیته ئینان، نه...
صهحابی یان ژ ههمی کهسان پتر ناگهه ژ قى چهندي ههبوو، ووان ب گوتن
وکریار ددا زانین کو ئیسلام مهنهجه که پارچه کرنی قه بویل ناکهت.

مخابن نهفرؤ گهلهک کوم ودهسته کین ئیسلامی د مهنهجین خو دا باوهری یی
ب پارچه کرنا ئیسلامی دئینن و ل سهر حسیبا لایه کی گرنکی یی ددهنه لایه کی
دی، ونه گهر مرؤف بهری خو بدهته هندهک ژ وان لایین نهون ژ پشکا تشتین
نه گرنکه دهژمیرن دی بینت نهون یین پیغه مبهری - سلاف لی بن - خو ل بهر
سه کهراتی شیرهت پی ل نوممه تی کرین!

۲ - ته وحیدا دورست بهری ههر تشته کی:

د مهنهجي صهحابی یان دا ته وحیدا راست و دورست سهری ههر تشته کی یه،
وههر کاره کی ههبت نه گهر ته وحید د گهل دا نهبت چو خیر تیدا نابت بلا چهند
کاره کی باش زی بت، و ته وحیدا دورست نهوه یا ژ کیتابا خودی وسوننه تا
پیغه مبهری - سلاف لی بن - هاتی یه وهر گرتن دویر ژ فهلسه فایونانی ودره وین
ئسرائیلی و خورافاتین صووفی و بوچوونین عهصری یین ئستیراد کری.

ويا زانايه كو نيشادانا ته وحيدي بهري هەر تشته كي كاري هه مي پيغه مبهران بوو، وقته پيغه مبهره كي چو مهسه له - بلا چهند د گرنگ زي بان - ب پيش ته وحيدي نه ئيخستينه، وپيغه مبهري مه - سلاف لي بن - سيژده سالان ل مه كه هي صه حابي يين خو ل سهر ته وحيدي په روره ده كرن بهري ل مه ديني دهوله تي ب وان بده ته ئافا كرن، يان جيهادي ب وان بده ته كرن.

قته نائيته ته صه وور كرن ئيسلاما دورست ب دهستي هنده ك كه سين عه قيد ه سز بيته زفران دن، وهه ر مه نه جه كي گرنكي بي نه ده ته ته وحيدي و ژ ته وحيدي ده ست پي نه كه ت دي مه نه جه كي خرش بت و ژ خرابي بي پيغه تر چو پيغه ناييت.

مه نه جي پتري يا حزب وجه ماعاتين ئيسلامي نه فرؤ بهر ژه وهندي يا حزبي ددانه بهري هەر تشته كي؛ له و دي بيني (ئيسلامي يين حزبي) دؤستيني و دوژمناتي يا خو ل سهر بناخه يي حزبي نه كو يي ته وحيدي ئافا دكه ن، نيشادانا ته حيدا دورست يا صه حابي يان باوهري پي هه ي بو ئه ندامان ل نك وان تشته كي نه يي گرنگه و ژ (كه ماليياتانه)، يا گرنگ ئه وه حزبييه ت باش و باش بچته د مه زي بي وان دا، بهلكي گه له ك ژ وان ئاشكه را دبيژن: چي نابت ئه ندامي مه مه سه لين عه قيد و ته وحيدي بكه ته ئه گه را ژي كفه كرنا ريژين مه! ومه سه لي خو ل توخوبيين عه قيد زي نه گرت، هنده ك مؤديلين نوي يين حزبين ئيسلامي ده ر كه فتن جو هي وفه له زي د ئا ف ريژين خو دا وه رگرتن، و دوير نه بينه له قه بي (موجاهد) زي د ابتي!

۳ - ئەخلاقى باش :

ئەخلاقى باش دقيت بهرهمى تهوحيدها دورست بت، ومروڤ دەمى ژينا
صهحابىيان دخوينت دزانت كو ئەخلاقى باش جهه كى مهزن د مهنه جى وان دا
هه بوو، دبت صهحابى هندهك جاران د هندهك مهسهلان دا ژيك جودا دبوون
حه تا مهسهله گههشتى يه شهر وليكدانى ژى، بهلى خو د قى دەمى ژى دا ئەوان
ئەو بى ئەخلاقى د گهل ئيك ب كار نه دئنان يين هندهك ئەندامين ئيك حزبا
ئىسلامى ئەقرو د گهل ئيك ب كار دئنين! چونكى صهحابىيان باش مهعنا وى
گوتنا پيغه مبهرى - سلاف لى بن - دزاني دەمى پسيار ژى هاتى يه كرن: چ
تشت ژ ههمىيان پتر مروقى دبهته بهحهشتى؟ وى گوت: (تهقوا خودى
وئەخلاقى باش) ^(۳۶). ژ بهر قى چەندى قيان وبراينى يا شهرعى ل نك وان ب
سهر ههر تشته كى دى دكهفت، و(وهلاء وبهرائا) وان ل سهر بناخهئى شريعته
بوو.

د خالا بۆرى دا مه گوت: دقيت تهوحيده بهرى ههر تشته كى بت، بهلى
دقيت ژ بير نه كهين كو تهوحيدهئ ئەگەر ئەخلاقى ئىسلامى د گهل دا نهبت
دى يا ژ قهستا بت، ئەگەر نه.. براينى وقيان ودفرههئى دى بته نه قيان و دوژمنى
ودلرهئى.

۴ - پيگيرى يا ب (اتباع) و خوڤوير كرنا ژ (ابتداع)ى:

ئه‌فه ژى ژ وان بناخه‌يانه يين صه‌حابى‌يان پويته كى مه‌زن ددايي، ومه‌نه‌جه‌جين
(ئيسلامى) يين نوى ده‌ر كه‌فتى ب پشت گو ه فه لى دده‌ن.

مه‌به‌ست ب (اتباع) دويچوونه، يه‌عنى: مرؤف دويچوونا وان بكه‌ت يين
خودى ژى رازى بووى وبه‌رى وان دايه ريكا خو يا دورست، وئه‌وين خودى
ژى رازى بووى ب تنى ب ئيك رى دئينه ناسين، كو خودى ويغه‌مبه‌ر - سلاف
لى بن - قى شاهده‌يى بو بده‌ن، وقورئانى شاهده‌يى بو صه‌حابى‌يان
ودويكه‌فتى يين وان دايه كو خودى ژ وان رازى بوويه، وه‌كى نه‌مر كرى:
﴿وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ
اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾^(٣٧) مه‌عنا: ب دويكه‌فتنا ريكا فان خودى ژى رازى‌يان
- كو صه‌حابينه - مرؤف دبه‌ت: (متبع)، و (اتباع) ي به‌ره‌مه‌كه‌ى باش ل دنيايى
وناخره‌تى پيغه‌دئيت، ل دنيايى: خودانى خو سه‌ر راست دكه‌ت وسه‌ر كه‌فتنى ب
ده‌ست وى فه دئينت، و ل ناخره‌تى: روى سپى دكه‌ت و ژ ئاگرى رزگار
دكه‌ت، و رازى بوونا خودى ب ده‌ست وى فه دئينت.

ومه‌به‌ست ب (ابتداء) ي نه‌وه: مرؤف ريكه‌كه‌كا نوى - يان مه‌نه‌جه‌كه‌كى نوى -
د دىنى دا ده‌ر بيخت، نه‌ نه‌و بت يا نه‌و ل سه‌ر چووين يين خودى ژى رازى
بووى، ويغه‌مبه‌ر - سلاف لى بن - د گوته‌نه‌كا خو دا ديئرت: (هه‌چى يى تشته‌كه‌ى
نوى د كارى مه‌ دا - ئانه‌كو: د دىنى مه‌ دا - ده‌ر بيخت، ونه‌ ژى بت، نه‌و يى
زفراندى‌يه)^(٣٨) مه‌عنا: ژى نائيتته قه‌بويلكرن.

وهندی (ابتداء) به خرابی و مهترسی به کا مهزن تیدا ههیه؛ چونکی نهو کهسی (موبتدع) مافی (ته شریعی) دده ته خو وه کی مرؤقی (علمانی) نهوی ژ نک خو مه نهه جه کی بو خه لکی ددانت، و (مبتدع) زوی ب زوی هزارا توبه کرنی ناکهت؛ چونکی نهو یی ل وی باوه ری کو نهو ریکا وی گرتی ریکه کا دورسته، ویا زانیه کو مرؤقی نه زان ب بیدعی پتر دسه ردا دجت ژ گونه هی؛ چونکی هزار دکهت نه قه ریکا شریعه ته یه، و هه ر بیدعه یه کا پهیدا بیت ل جهی خو سوننه ته کی دمیرنت، وه کی (ابن عباس) - خودی ژی رازی بت - دبیژت. (۳۹)

ونهو کهسی بیدعه یه کی ل دینی زیده بکهت ووی تشتی زیده ژ دینی بهژمیرت مهعنا نهو یی دبیژت دین یی کیمه، ئیمام مالک - خودی ژی رازی بت - دبیژت: "هه جی یی بیدعه یه کی د ئیسلامی دا ده ریخت و هزار بکهت نهو بیدعه یا باشه، مهعنا نهو یی دبیژت موحه مده دی خیانه تا کری؛ چونکی خودی دبیژت: ﴿الیوم اکملت لکم دینکم﴾ فیجا تشتی هنگی دین نه بت نه قرؤ ژی دین نابت" (۴۰)

وهندی (ابتداء) به به ره مه کی خراب پیقه دئیت، ل دنیایی وئاخره تی خودانی خو تویشی لهعنه تا خودی دکهت، د حه دیسه کی دا پیغه مبه ر - سلاف لی بن - دبیژت: (لعن الله من آوی محدثا - خودی لهعنه ت ل وی کرینه یی بیدعه چی به کی بجهوینت) (۴۱). نهوی بیدعه چی به کی بجهوینت یی لهعنه تی به، پا بیدعه چی ب خو دی یی چاوا بت؟

هەر وهسا ری بهرزهبوون وسهرداچوون د دنیایی دا، وئاگری جههنه می ل
ئاخره تی بهرهمه که ژ بهرهمین (ابتداع) ی، وه کی د حه دیسه کی دا هاتی: (کل
بدعة ضلالة و کل ضلالة فی النار - هەر بهیعه یه کا هه بت بهرزهبوونه وهه
بهرزهبوونه ک د ئاگری دا یه) (۴۲).

وبهرهمی (ابتداع) ی یی بهرچاف ژیکفه بوون وجودابوون و حزباتی یا دل
ره شه نه و ا شهرعییه تی دده ته تاگیری یا بیدعی و بیدعه چی یان، نه ب تنی هنده
به لکی دویکه فتنه وان ژی دکه ته تشته کی فهر و پیتشی.

۵ - پیشخستنا (نص) ی ل سهر عه قلی و بیر و بوچوون
وبه رژه وه ندی یین بهرته نگ:

ئه فه ئیک ژ مهزنترین وان بناخه یانه یین مه نه جی سه حابی یان ژ هه می
مه نه جین دی جودا دکه ت. هندی مه نه جی سه حابی یانه (نص) ی - ئانه کۆ:
گۆتنا خودی و پیغه مبه ری - پیش هه ر گۆتته کی دئیخت، ل نک سه حابی یان
(نص) بناخه یه، وهه ر تشته کی دی یی هه بت دقیت ل دویف بیته برن، وه کی
خودایی مه زن نه مر دکه ت: ﴿يا أيها الذين آمنوا لا تقدموا بين يدي الله
ورسوله﴾ (۴۳) مه عنا: مرؤفی خودان باوه ر نابت گۆتته کی ب پیش گۆتنا خودی
و پیغه مبه ری - سلاف لی بن - بیخت. وئه وین ژ مه نه جی سه حابی یان دهرکه فتن
ل نک وان (عه قل) یان ژی تشتی نه و هزر دکه ن مه صلحه ته بناخه یه و نه و
(نص) ی ل دویف دبه ن، تشتی عه قلی وان تی نه چت یان مه صلحه تا وان پی تی

بچت ٺه و پاش دئىخن يان و هربادانى دئىخنى بلا (نه صصه كا ئاشكه را) پى هه بت
ژى، ژ خو رهنگى تيگه هشتتا صه حابى يان بو فى نه صصى ل نك وان هه ر چو
بهائى خو نينه!

پيخه مهت گوهورينا واقعي

پيخه مهت گوهورينا واقعي هندهك (مهفاهيم) هه نه پيتقي يه ل سهر مه كول بهر چاف بدانين نه گهر هات ومه فيا گوهورينه كا دورست بكهين وبهر ب چاره سهر يه كا باش قه بچين، ژ وان (مهفاهيمان):

۱ - بهري ههر تشته كي دقيت بزائين كو ههر نه خووشي وگرفتاري يه كا بيته سهر يه مه نه گهر ژي نه م ب خوينه، وههر چهنده قورئان ب رهنگه كي زيده ناشكه را في راستي يي ل بهر چاف ددانت، بهلي د گهل هندي هندي ژي نه م موسلمان گهلهك جاران في راستي يي ژ بي را خو دبهين. قورئان دييژت: ﴿وما أصابك من سيئة فمن نفسك﴾^(۴۴) و ل جهه كي دي دييژت: ﴿وما أصابكم من مصيبة فبما كسبت أيديكم﴾^(۴۵) تو نه ي موسلمان، وهوين نه ي موسلمان بزائين كو ههر نه خووشي يه كا بگه هته هه وه ژ هه وه ب خو يه، هوين ب دهستي خو دئينه سهر يه خو.

پيغه مبهري - سلاف لي بن - د گهلهك گوتنين خو دا ناشكه را دكهت كو ههر نه خووشي يه كا بيته سهر يه مه موسلمانان نه گه را وي نه مين، گونه هين مه يه، د حه ديسه كي دا هاتي يه: (پنج ب پنجانه: ههر ملله ته كي سوژا خو بشكينت

خودی دوزمنی وان دی ل سهر زال کهت، وئه گهر حوکم ب وی نه کر یا
خودی ئینایه خواری فهقیری دی د ناف دا به لاف بت، وئه گهر بی خیری د
ناف دا پهیدا بوو مرن دی د ناف وان دا به لاف بت، وئه گهر حیلہ د پیقانی دا
کر شینکاتی دی ژ وان ئیته ستاندن و خه لا دی پهیدا بت، وئه گهر وان زکات
نه دا باران دی ژ وان ئینه برین). (۴۶)

صه حابی بین پیغه مبهری ژی - سلاف لی بن - ههر ب فی رهنگی نه گهرین
پهیدا بوونا نه خووشی و ئاتافان ده سنیشان د کرن، ل سهر زهمانی عومهری - خودی
ژی رازی بت - باژیبری مه دینی هژیا، عومهری د ناف خه لکی دا گوت: هه وه
گونه هه کا کری لهوا... نه ز ب خودی که مه نه گهر زقیری فه نه ز دی هو کهم
وهو کهم. (۴۷)

ومه عناق فی نهو نینه مه باوهری ب نه گهرین علمی بین پهیدا بوونا گرفتاری بین
سورشتی نینه، نه خیر... نه م دزاین ههر رویدانه کا د فی گهر دوونی دا پهیدا بت
هندهك نه گهرین خو بین علمی و ماددی هه نه، به لی مه باوهری هه یه ژی کو
ئه ف نه گهره د دهستی خودی دانه، وهر گاقه کا وی قیا دی پهیدا کهت دا
نه انجام پیقه بیت.

نه گهر مه ژ بیرا خو بر کو ئه ف واقعی نه م نه فرۆ تیدا دژین به ره می گونه ه
وته خسیری یا مه یه، وهر تشته کی بیته سهری مه نه م نه گهری بکهینه دوزمن
هنگی دوزمنی مه یی کافر د چاقین مه دا دی مه زن بت، دی وه لی ئیت -

وهكى لى ھاتى! - كو ھندەك موسلمان پەيدا بىن ھزر بىكەن كو فلان دەولەتا
كافر دشيت وى تشتى بىكەت يى كو ب تنى خودى دشيت بىكەت.

۲- مەعنا فى گوتنا مە يا بۆرى ژى ئەو نىنە ئەم چو ھزران بۆ دوژمنى خۆ
نەكەين وخۆل پىلانين وى ھشيار نەكەين، و كارى خۆ نەكەين، نە.. ئايەتەكا
قورئانى ئاشكەرا گازى مە دكەت: ﴿يا أيها الذين آمنوا خذوا حذرکم﴾ (۴۸)
يەئنى: گەلى خودان باوهران خۆ ھشيار كەن، كارى خۆ بىكەن، وچاقين خۆ
قەكەن.

يا ژ مە بيت ويا ب مە قە بيت دقیت ئەم بىكەين، خۆ ب ھىز بىخين، وخۆ
نامادە بىكەين، ھىزا دوژمنى خۆ ب دورستى بزائين دا دەھەركى يا خۆ دا
دواقى بىن.

۳- نىك ژ سوننەتین خودى يە كو ئەو ھالى مللەتەكى ناگوھۆرت نەگەر ئەو
مللەت خۆ نەگوھۆرت، قىجا ھندى ئەم ب قى رەنگى بىن وخۆ نەگوھۆرىن
ھالى مە ژى ھەر دى يى ب قى رەنگى بت ونايتە گوھۆرىن، بەلى دبت
پىيارال قىرى بىتە كرن ئەقە بت: ئەرى گوھۆرىن چىە؟ و ئەم ل سەرى دەست
ب چ گوھۆرىن بىكەين؟

گوھۆرىن پەيقەكە رامانا وى يا بەرفرەھە، مەعنا وى ئەو دەقیت ئەم ل خۆ
بزقرين و(موراجەعا) ھالى خۆ بىكەين ژ لایى بىر و باوەر و رىبازا ژىنى قە، ژ
لاىى شرىعەت و رەفتارى قە، ل سەر ئاستى كت و كۆمى قە.. ئەم (موراجەعا)
مزگەفتين خۆ و مەدرەسىن خۆ بىكەين، يا كىب و سەرو بەرى مالين خۆ، يا

روینشتن و رابوونا خو، یا ناخفتن وهاتن وچوون و تیکه لی بین خو، یا هه می
تشتین خو؛ دا بزاین کانی ئەم چەند د گەل خودیینه، خودی سۆزی د دەت هەر
جاره کا ئەم د گەل وی بین و دینی وی ب سەر بیخین ئەو ژ ی دی د گەل مه
بت، و دی مه ب سەر ئیخت: ﴿یا ایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصرکم﴾ (۴۹)
ئەگەر مه خو گوهارت خودی ژ ی دی حالی مه گوهورت.

خەلەتی یا مه یا مەزن ئەقەیه: مه دقیت واقعی مه بیته گوهارتن بی ی ئەم خو
بگوهورین، مه دقیت خودی مه ب سەر بیخت بلا ئەم وی ب سەر نه ئیخین ژ ی،
و ئەقە بی دادی یه کا مەزنه، ژ لایه کی دی قە گەلەك کۆم و دەسته کین ئیسلامی
ژ ی ئەقرو هه نه داخووازا گوهورینا واقعی دکەن بەلی ژ دەسپیکه کا خەلەت
دەست بی دکەن، داخووازا گوهورینا حوکمی دکەن: ژ علمانییه تی بو ئیسلامی،
و ژ بیرا خو دبهن کو داخووازا ب جهینان و حوکمداری یا شریعه تی نه خالا
دەسپیکی یه، بەلکی دقیت بەری هنگی جفاک ب خو، حاکم و مه حکووم، بو
مه فاهیمین ئیسلامی بین دورست بیته قە گوهاستن، دقیت ئیسلام ل سەر نه فسا
وان حاکم بت هتا د واقعی وان دا بته حاکم، ب گەهشتنا پەرله مانان
ووهر گرتنا و هزاره تان واقعی مه نائیته گوهارتن.

۴ - پەر و هه ده کرنا که سان - کت کته - پاشی ئیکبوونا ریزی بەری ئەم
هه فرکی بی و ملامانی د گەل دوژمنان بکەین... ئەقە ژ ی مه فهورمه کی گرنه
دقیت ئەم ژ بیرا خو نه بهین، و بزاین ئەو له شکەری ل سەر باوهری یه کا دورست
نه ئیته پەر و هه ده کرن نه شیت به رهنگاری یا چو دوژمنان بکەت، و ئەگەر خو

پهروورده کر ژى بهلى ريزا خو نه کره ئیک ريز ديسا نه شيت بهرهنگاری يا چو
دوژمنان بکته، مهعنا ل فیری دو تشت هه نه دقیت ل بهر چاف بینه دانان:
أ - پهروورده کرن: وهندی پهروورده کر نه (موماره سهیه کا) عه مهلی یه،
و ب کارئینانه کا دورسته بو وی زانینا مروؤف وهرگرت و فیر بیتی، مهعنا:
پهروورده نه وه کر نه کا راست ب زانینه کا درست ئیته کرن، وئهف چهنده ب
گوهدانا دهرسه کی یان خوتبهیه کی یان ب خوگریدانه کا حزبی فه ب جه
نائیت، دقیت ههر کهسهک ژ مه فیری تهطیقا عه مهلی بست بو وی زانینا
دورست یا ژ شریعه تی دئیته وهرگرتن.

ب - یه کبونا ریزی: ئه فه ژى هندی ژ مه دخوازت کو ئهم چو ناف
ودوریشمه یین نه شهرعی نه ده ریخین وئومه تی پی ژیکفه نه کهین، وئهم
هاریکاری پی وقیانی ئه و شریعه تی ئهم پی کری بپاریزین، و د دینی خودی دا
- نه کو د کو مبوونه کا حزبی یا بهرتهنگ دا - بینه براین ئیک و دو، و براینی یا
شهرعی نه دهینه ب مه صلحه تا حزبی.

ه - دقیت ئهم له زی د وهرگرتنا بهرهمی دا نه کهین، و بهری خوئاماده کرنی
داخوازا سهر کهفتنی نه کهین، و نه بیژین: ری دریز بوو .. ما دی حه تا کهنگی ههر
ب تهر بیه تی فه موژیل بین .. بهسه ئیدی دهم هات ئهم (مواجهه یی) بکهین ..!
یا ل سهر مه نه وه ئهم ئاماده کر نه کا دورست بکهین، و ویشه تر خه ما خودی یه،
و ل روژا قیامه تی پسیرا کاری - نه یا بهرهمی - دی ژ مه ئیته کرن، و ژ
لایه کی دی فه واقعی بو مه ئاشکه راکری یه کو ههر جاره کا کو مه کی دهست

دابتہ مواجہہی بہری خو نامادہ کرنی، و تہربیتہ کا دورست نہ کربت بہرہمہ کی خراب یی چنی.

۶- دقتیت ئەم خو ژ وی گوتنا خەلەت بدەینە پاش ئەوا گەلەك ئیسلا مخواز ئەفرۆ دوبارە دكەن و بو خو دكەنە مەنھەج دەمی دیبژن: كانی دوژمنی مە ب چ چە کی دئیتە مە دقتیت ئەم ژ ی ب وی چە کی بچینی. ئەف گوتنە یە دبتە فە کرن بو دەرگەھی فتنی و دسەرداچوونی؛ چونکی بەری مە ددەتە کرنا گەلەك کارین نەشەرعی، و ئەگەر مرۆف بەری خو بدەتە ئنحرافا پتر کۆم و دەستە کین د مەیدانا کاری ئیسلامی یی ئەفرۆ دا کاری دكەن دی بینت هەمی یی ژ فیری دەست پی کری یە، ل سەری وان باوهری ب هندی ئینا کو دقتیت د شەر و هەفرکی یا خو دا د گەل بی دینان ئەو وان رپیکان ب کار بینن یین کافر ب کار دئینن، و وان ژ بیرا خو بر کو گەلەك ژ وان رپیکان ب دیتنا ئیسلامی د دورست نینن، و ئەگەر کەسە کی بیرا وان ل قی راستی یی ئینا با ژ ی ئەو ئیک ژ دو هەلویستان دا وەرگرن:

- یان دا قی گوتنی ل خودانان زفرینن و باوهری هەر پی نەدئینا، و وان خودانی قی گوتنی ب خائین دناسی.

- یان ژ ی دا بیژنی: تو راست دیبژی، بەلی (ضرورة) و (مصلحة) قی چەندی بو مە دورست دکەت و ئارمانجا مە یا پاک و بژوینە.

ۛئەو ب قى چەندى - چ وان ھاى ژ خو ھەبت يان نە - كەفتنە د نىقا وى
خەلە كا سىياسى دا ئەوا جوھى يان نەخشاندى، ئەوا دىيژت: ب كارئىنانا ھەر
رىكە كا ھەبت پىخەمەت خو گەھاندنا نارمانجا دورست يى دورستە.

مخابن قى رىكا چەپ وچووير و سىياسەتا جوھىكانى جھى خو د مەيدانا كارى
ئىسلامى دا كر، و بو نە گەرا ھندى ھندەك ئىسلامخوازىن عەصرى بو مە پەيدا
بوون سىياسەتا پىغەمبەرى - سلاف لى بن - ويا صەحابى يىن وى ب پشت گوھ
قە ھاقيت، و سىياسەتا رۆژھەلات و رۆژئاقايى يا نوى بو خو كرە جھى
چاقلىكرنى، و كار كر كو (نەظەرىياتىن) وى سىياسەتا كەچ ب جلکە كى تامداى
ب ئىسلامە كا رتوو شكرى پىخنە كارى، و ب قى چەندى ئەو ژى دسەرداچوون
وخەلك ژى دسەردابرا!

هشيار ڪر نه ڪا فهر

دهمي مروّف به حسيّ چاره سهري يا واقعيّ موسلمانان ييٰ ئه فرؤ دڪهت ودان
وستاندني ل دور ريڪا چاره سهري ييٰ دڪهت، هندهك كهس هه نه دييژن: ريڪا
چاره سهري ييٰ نه وه موسلمان خو ريڪ ئيخن وبنه حزبي و د چارچووقه ييٰ
حزباتي ييٰ دا ڪاري خو بڪهت؛ چونكي ڪاري حزبي ڪاري جهماعي يه،
وشريعه تي فرمانا ل مه ڪري ئه ڪاري جهماعي پاريزين، ويغهمبهري - سلاف
لي بن - بهري مه ييٰ دا به هندي ڪو ئه خو بدهينه د گهل جهماعه تي.. ودييژن:
ب تني ڪاري حزبي يه سهنگه ڪي ددهته ومه زي د ناف خه لڪي دا دڪهته خودان
ناف.

وحه تا ڪو باش بو مه ئاشڪهرا بت ڪو "حزباتي" نه ريڪا چاره سهري يا واقعيّ
مه يه، ونه ريڪا ڪاري جهماعي يه ييٰ شريعه تي فرمان پي ل مه ڪري، يا د جهي
خو دا به ئه ل قيري ئيشاره تي بدهينه وان خرابي يان يين د ڪاري حزبي دا
ههين يين ڪو ئيسلامي ئه زي داينه پاش؛ دا پتر ري ل بهر مه يا روهن
وئاشڪهرا بت. فيجا ژ وان خرابي يان:

۱ - هندي حزباتي يه - يا ئه فرؤ ئهم دينين - بيدعه يه ڪا نوي يه د ديني دا
دهر ڪهفتي، يه عني: ڪاره ڪه ل سهر دهمي پيغهمبهري - سلاف لي بن - نه بوو،

وچونكى نهوین حزبیاتی یا ئیسلامی دکن کاری خوئی حزبی دهژمیرن ریک بو فهداندنا حوكمی قورئانی ئانه کو نهو کاری خو دهژمیرن کاره کی دینی، بهلکی واجبه کی دینی، لهو نهو دبیزین: نهف کاری وان بیدعهیه که ل دینی هاتی به زیده کرن، ورپکه که نوی به پیغه مبهه - سلاف لی بن - وصه حابی یین وی ل سهه نه چووینه، ودقیت مروقی موسلمان خو ژى بده ته پاش.

۲- پارچه کرنا نومتهی ل سهه هژماره که مهزن ژ پارت وکوم ودهسته کان کاره که خودی د قورئانی دا، وپیغه مبهه ری - سلاف لی بن - د گوتنین خو دا نهو یین ژى داینه پاش، وفه رمان یا ل مه کری کو ئیکبونا نومتهی بپاریزین، ورپکی نه دهینه دوبه ره کی یی وژیکفه بوونی کو جهی خو د ناف جفا که مه دا بکهت، و ژ بهر قی ژهندی پیغه مبهه ری - سلاف لی بن - فه رمانی دکهت نه گهر به یعه بو دو میران هاته کرن دقیت یی دووی بیته کوشتن!

۳- حزبیاتی هندى دخوازت کو مروقی حزبی حزبا خو بکهته بناخه بو (وهلاء و بهرائی) وقیان ونه قیانی؛ لهو دی بینی ئیک ژ وان ههز ژ هه قالی خو یی حزبی دکهت بلا یی خراب ژى بت و به حس ژ خرابی وئحرافا وی ناکهت، و ههز ژ وی ناکهت یی باوه ری یی ب حزبا وی نه ئینت بلا چهنه یی باش وزانا ژى بت، مه عنا: باوه ری ئینانا ب حزبی ل نک وان نهو ته رازی به یا خه لک پی ئیته کی شان، و ب قی چهنه دی حزبی موسلمانان دکهته دو پشک: نهوین د گهل مه و نهوین دژى مه! یی د گهل مه بت دقیت ب هه می رهنگان هاریکاری یا وی بیته کرن، ویی دی دقیت ب چو رهنگان هاریکاری یا وی نه ئیته کرن.

۴ - حزبىاتى ھندى دخوازت مروّف خو ب دەست بەرپرسى ژ خو مەزنتر قە بەردەت، وەكى مروّفى كۆرە خو ب دەست وى قە بەرددەت يى دەستى وى دكىشت، وئەگەر ھات و حزبى كەسەك بو پەرپرسى يى ھلبژارت دقيت ئەو بو يىن د بن خو دا بئە جھى چاقلېكرنى و گوتنا وى بئە ب جھ ئىنان بلا مروّفەكى نەزان ژى بت يان يى بئەدەچى و مونخەرف ژى بت؛ چونكى ئەو ھەمى ب زمان ھالى خو دبئژن: چو گوتن د سەر گوتنا حزبى را نىنن. و مەتەلا وان د قى چەندى دا وەكى مەتەلا براين وان يىن صوفى يە ئەوين گوتنا شىخى طەرىقەتى ب سەر ھەر گوتنە كا دى دئىخن؛ چونكى شىخ چئتر دزانت!

۵ - حزبىاتى ئەو ھە مروّف پىگىرى يى ب گوتن و بىر و بوچوونىن حزبى بکەت بى موناقەشە و دان و ستاندن؛ چونكى تشتى حزب بئژت يى دورستە، و سەر و كاتى يا حزبى ژ ھندى مەزنترە رەخنە لى بئە گرتن؛ ژ بەر قى چەندى حزبى يەكى تو دى بىنى دبئژت: فلان تشت يى ھەرامە، و دەلىلان ژى ل سەر دئىنت، پاشى ئەگەر حزبى - بو مەصلحەتا خو - ئەو تشت ھەلال كر، ھەر ئەو حزبى دى ئىت و تڑى بەرىكى دەلىل كو ئەو ھەرامى دوھى ھەرام يى ھەلالە! پساراً مروّفەكى ژى بکە يى چاوايە، دى بئژت: گەلەك يى باشە، پاشى گاڤا حزبى گوت ئەو مروّف يى خرابە، براين مە يى حزبى ژى دى ل گوتنا خو لئقە بت .. بوچى؟ چونكى حزب دبئژت!

ژ خو ئەو مروّفى رەخنە يەكى ل برپارا حزبى بگرت، يان بئژت ئەف كارى حزبى د گەل فلان گوتنا خودى ناگونج، وەيل بو وى يە، ئىكسەر دى ئىتە

حه رامکرن و برپارا دهریخستنا وی دی ئیته دان ب هیجه تا هندی کو نهو جاسووسه کی بیانی بوو د ناف ریزین حزبی دا.

۶- دورستکرنا مهنه جی حزباتی یی د دینی دا ریکی فه دکت کو گلهک حزب ب نافی دینی بینه چیکن، وهر حزبهک ژی - بی گومان - دی خودان بهرنامهیه کی هزری یی تایبته بت، ودی ل وی باوهری بت کو ریبازا وی ریبازا دورسته یا خودی وییغه مبهری - سلاف لی بن - فرمان پی ل مه کری؛ لهو دی همی هزرا وان بته نهو کو ههچی موسلمانن نه د گهل وان بت دی یی دویر بت ژ ریکا خودی یا دورست، و ب فی چهندی نهو دی دهرگههی ژیکفه بوونا ریزا موسلمانان ل تاق کهن.

۷- نیزیک ژ فی خالا بوری حزباتی باشرین ریکه بو شهیتانی کو نه فیانی پی د ناف موسلمانان دا بهلاف بکته، ونه تشته کی نوییه بیژین: ژیکفه بوونا موسلمانان ب ریکا حزباتی یی نه فیانی د ناقهرا نهندامین حزبین ژیک جودا پهیدا دکهن، ویا غه ریب نهوه نهف نه فیانه ب نافی دینی دئیته دورستکرن.

۸- د حزباتی یی دا گلهک جاران هندهک عبادت دبنه واجبه کی حزبی، حزب دی ژ نهندامه کی خو خوازت فلان عبادتهی بکته؛ دا وی بجه ربینت کانن (السمع والطاعة) ل نک ههیه یان نه؟ فیجا دهمی نهف نهندامه ب کرنا فی عبادتهی رادبت هندهای ژ هندی نامینت کو نهفه کاره کی شهرعییه هندی بهری وی لی کو نهفه واجبه کی حزبییه، و ب فی چهندی ئیخلاص ل نک وی دی کیم بت، یان ههر نامینت.

۹- د حزباتی یی دا گهلهك جاران کارین سوننهت ژى دبنه واجب؛ چونكى سهرۆكى حزبى (تهئکید) یال سهر كرى، وئهقه ژى دهر كهفتنه ژ رپكا خودى وپیغه مبهرى - سلاف لى بن - .

۱۰- گهلهك جاران ههقركى یا ئەندامین حزبى - یین مهزن - دبتنه نه گهرا هندى حزب ب خو بیته كه لاشتن و پارچه پارچه بیت، وئهف چهنده کارتیکرنه كا خراب ل سهر ئەندام و تاگیرین حزبى دكهت؛ چونكى دى بینى ههر ئيك كۆمه كا (تاوان) و (گونه هبارى) و (بى بهختى بان) دى ب دویف یى دى قهنت، قیجا نه گهر نهو گۆتن دراست بن نزا چاوا و بوچی وى ههتا هنگى خو بى دهنگ دكر، وئه گهر دره و بن نزا نهقه چ ته ربیه تا حزبى به یا نهو شانازى یى ههر دهم بو خو بى دبهت؟!

ژ قى ههمى یى ناشكهرا دبت كو حزباتی قهت و قهت نابته رپكا چاره سهرى یا دهر دین واقعى مه، بهلكى نهو ب خو ئيكه ژ مهزنترين دهر دان یین كو دقیت نهم خو ژى بدینه پاش. (۵۰)

دهمه ن

- ١- سورة الأنعام: آية ١٥٣ .
- ٢- رواه الطبراني .
- ٣- ابن القيم: إعلام الموقعين ١/٨٧ .
- ٤- بؤ پتر پترانينان برينه: ناميلكا (فقه الواقع بين النظرية والتطبيق) يا سهيدا علي بن حسن الأثري .
- ٥- رواه أحمد وأبو داود .
- ٦- سورة آل عمران: آية ١٢٠ .
- ٧- سورة الرعد: آية ١١ .
- ٨- سورة الأنعام: آية ١٥٣ .
- ٩- سورة الملك: آية ١٤ .
- ١٠- رواه أحمد وأبو داود .
- ١١- سورة الحج: آية ٣٨ .
- ١٢- سورة غافر: آية ٢٥ .
- ١٣- رواه البخاري ومسلم .
- ١٤- رواه الدارمي .

- ١٥- سورة الأنعام: آية ٦٥ .
١٦- سورة آل عمران: آية ١٠٣ .
١٧- سورة الأنفال: آية ٤٦ .
١٨- رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه .
١٩- أحمد بن يحيى النجمي: المورد العذب الزلال، ص ٥٣ .
٢٠- سورة الروم: آية ٣٢ .
٢١- سورة البقرة: آية ٢٧٦ .
٢٢- سورة آل عمران: آية ٣١ .
٢٣- رواه الترمذي .
٢٤- سورة الصف: آية ٣ .
٢٥- سورة الكهف: آية ١٠٣ .
٢٦- سورة هود: آية ١١٢ .
٢٧- رواه البخاري .
٢٨- وهكى دوى گوتنا پيغه مبهري دا - سلاف لى بن - هاتى نهوا ترمذى
فه گوهاستى .

- ٢٩- سورة البقرة: آية ١٢٠ .
٣٠- رواه مسلم .
٣١- الإمام الشاطبي: الاعتصام ص ٨٤ .
٣٢- سورة محمد: آية ١٤ .
٣٣- سورة آل عمران: آية ١٠٣ .
٣٤- سورة البقرة: آية ١٣٧ .
٣٥- سورة التغابن: آية ١٦ .

- ٣٦- رواه الترمذي.
 ٣٧- سورة التوبة: آية ١٠٠.
 ٣٨- رواه مسلم.
 ٣٩- رواه الطبراني.
 ٤٠- الإمام الشاطبي: الاعتصام ١/٤٩.
 ٤١- رواه مسلم.
 ٤٢- رواه الترمذي.
 ٤٣- سورة الحجرات: آية ١.
 ٤٤- سورة النساء: آية ٧٩.
 ٤٥- سورة الشورى: آية ٣٠.
 ٤٦- رواه الطبراني.
 ٤٧- رواه الطبري عند تفسير قوله تعالى (ما نرسل بالآيات إلا تخويفا) الاسراء

.٥٩

- ٤٨- سورة النساء: آية ٧١.
 ٤٩- سورة محمد: آية ٧.
 ٥٠- بؤ پر بهر فرههی برینه: پهرتووکا (حکم الانتماء إلى الأحزاب والجماعات الإسلامية) یا سهیدا (بکر أبو زید)، یان (المورد العذب الزلال) یا (أحمد النجمي).

ناقھرۆك

۳	ديارى
۵	بەراھى
۹	دەرگەھە كى گشتى
۱۱	پىگافا ئىكى
۱۵	پىگافا دووى
۱۷	پىگافا سى يى
۱۹	راستى يا ئىكى
۲۰	راستى يا دووى
۲۱	راستى يا سى يى
۲۲	راستى يا چارى
۲۳	ئاستەنگىن چارەسەرى يى
۲۵	دەردى ئىكى: نەزانىن
۲۹	دەردى دووى: ژىكفەبوون
۳۳	دەردى سى يى: بى ئەخلاقى

۳۶	دهردى چارى: گۆتتا بى كرىار
۴۰	دهردى پىنجى: كىمبوننا ئىخلاصى
۴۲	دهردى شەشى: ژدەستدانا خۆپاراستنى
۴۶	دهردى حەفتى: پەروەردە كرنا خراب
۵۱	رىكا چاره سەرىبى
۵۵	پىگاقىن چاره سەرىبى
۶۵	پىخەمەت گوھۆرىنا واقعى
۷۲	هشيار كرنه كا فەر
۷۷	دەهمەن

ژ بهرهمی نقیسه‌ری

یی چاپکری

- ۱- الحافظ العراقي وأثره في علم الحديث، الرياض ۱۹۹۲
- ۲- المدخل لدراسة الأدب الكردي، استانبول ۱۹۹۳
- ۳- ئیخوان د تهرازییی دا، دهۆك ۱۹۹۶، هه‌قلیر ۱۹۹۹
- ۴- مه‌لایی باته‌یی و بهرهمی وى، دهۆك ۱۹۹۶
- ۵- اعتقاد أهل السنة والجماعة، المدينة المنورة ۱۹۹۸
- ۷- ئەلندا مه، دیوانا شعرى یه دهۆك ۱۹۹۸
- ۷- مه‌لا عه‌لییی به‌رۆشكى و بهرهمی وى، دهۆك ۱۹۹۹
- ۸- سه‌یفییی شۆشى و بهرهمی وى، دهۆك ۱۹۹۹
- ۹- مختارات من أغنية الثلج والنار، دهوك ۱۹۹۹
- ۱۰- دیوانا سه‌ردائییی وانى، دهۆك ۱۹۹۹

به لافکرنا
په رتوکھانا

Tel: 7227017 - Mobile: 4588806 دھوک، جادا کاوہ

بهرگ، بيار جهيل

